

"DIRVA" SAVAITINIS LAIKRASTIS
 Eina kas savaitę
 Leidžiamas Clevelande, Ohio
Lietuvių Spaudos Bendrijos
 A. B. Barmackas prez. J. J. Sakamalis Red. Asst.
 Metinis Prenumerata:
 Suvienijose Valstijose \$1.50
 Kitose Viespatystėse \$2.00
 Prenumerata mokama iš verslo. Prenumeratos
 mokėjimo laišku išsiųsti, nurodant Naują Me-
 to. Apie prekes ir kitus klausimus laišku. Adresuoti:
"DIRVA"
 2004 St. Clair Ave. CLEVELAND, OHIO

"DIRVA" LITHUANIAN WEEKLY
(THE FIELD)
 This is only Lithuanian News Paper in Ohio
 Published Weekly at Cleveland, Ohio by the
Ohio Lithuanian Publishing Co.
 V. S. Jukštas - Editor, P. A. Sakys - Business Mng.
 Yearly Subscription rates:
 In United States \$1.50
 To Foreign Countries \$2.00
 Advertising rates on application. Address:
"DIRVA"
 2004 St. Clair Ave. CLEVELAND, OHIO

No. 11. Cleveland, Ohio., Penktadienis, Kovo (March) 16 d., 1917 m. Kaina 5c. Metai II. (Vol. II)

Numirė Zeppelinai Anglai Paėmė Bagdada Rusai paėmė Hamadan DIDELĖS VIESULOS GINKLUOS LAIVUS

Iš Svietur

BULGARİJA NEGALI IL- GAI TĖSTI KARE.

Londonas. Bulgarijos mi-
 nisterių pirmininkas Ra-
 doslaw, tautos atstovų kon-
 vencijoje pasakė, kad Bul-
 garija negali ilgai tęsti ka-
 rė ir, kad ateinančių pavasa-
 rį šio ar kitokiu būdu jie-
 škos priemonių, kad pada-
 rius atskirą taiką su tal-
 kininkais. Bulgarija, sako,
 negali ilgiau kariauti, ka-
 dangi finansiškai yra nusil-
 pusi ir neturi kariūnės.

kad panaudotų savo įtekme
 į Angliją, idant ta duotų sa-
 vivaldą visai Airijai, bet ne
 jos daliai. Kaip žinoma, da-
 bar Anglijos parlamente
 svarstoma klausimas apie
 davimą Airijai savivaldos.
 Valdžia savivaldą Airijai
 duoda, bet nori nuo jos at-
 plėsti Ulster provinciją. Gi
 airiai su tuo valdžios siuly-
 mu nesutinka. Jie nori ir
 deda visas pastangas, kad
 visa Airija būtų paliuosuta
 iš Anglijos nagų, kuriais iki
 šiol spaudė.

RUSIJOJ UZDRAUDZIA- MA ŠOKTI.

Odesa. Pastaruoju laiku
 Rusijos valdžia savo nau-
 jais įsakymais pradėjo labai
 varžyti gyventojus. Ode-
 sos general-gubernatorius
 išleido įsakymą, kuriame už-
 draudžiama visuose susi-
 rinkimuose šokti. Tas įsa-
 kymas turi būti pildomas vi-
 su karės metu. Nepaklau-
 santiems yra uždėta didelė
 baudos. Dėlko tai yra drau-
 dziama, niekas negali sup-
 rasti.

VOKIETIJOJ SIAUCIA RAUPŲ EPIDEMIJA.

Haaga. Berlyne ir tulose
 vietose, Vokietijoje, pradėjo
 labai siausti raupų epidemi-
 ja. Militariška vyriausybė
 narsiai pradėjo kovoti prieš
 tą epidemiją. Nekurie žy-
 mus vokiečių gydytojai tvir-
 tina, kad ta epidemija yra
 atnešta iš Rusijos. Matyt,
 kad vokiečiai baisiai neken-
 čia rusų, nes kas tik jiems
 blogo yra, tai sako iš Rusi-
 jos.

VOKIETIJOJ SUBMARINAI SUGRĮŽO ATGAL.

Amsterdamas. Vieni vo-
 kiečių submarinai, kurie
 stovėjo blokados juostoje,
 buvo atplaukę į operacijinį
 uostą, kur iš naujo tapo ap-
 rupinti provizija, reikalinga
 medega, torpėdomis ir
 kitokiais reikalingais daik-
 tais. Paskui vėl visi išplau-
 kė iš uosto ir laimingai pa-
 grįžo į savo senasias vietas.
 Beto blokadą pasiūsta dar
 daugiau laivų.

VOKIEČIAI PRISI- RENGE.

Kopenhaga. Kalonijos
 mieste, Danijoje, šiose dienose
 įvyko Vokietijos parla-
 mento narių suvažiavimo
 konvencija, kur buvo pakel-

ta taikos klausimas. Laikė
 prakalbų Tuhman kalbė-
 damas apie santykius Vokie-
 tijos su Suv. Valstijų išsi-
 reikė, kad pertraukimas
 diplomatiškų ryšių tarpe tų
 valstybių, Vokietijai mažai
 kenkia. Jeigu, sako Tuh-
 man, Suv. Valstijos apskelb-

Lloyd George ir visi trys
 laikė teigiamą įtaką konferen-
 cijai. Yra spėjama, kad ta
 konferencija stiprina ry-
 šius talkininkų su Suv. Val.
KARĖS PASEKMĖS.
 Paryžius. Francuzijos
 vyriausybė išleido įsakymą,

Val., kaip padarė Vokietija.
 Austrija yra pasiryžusi pa-
 nešti ir nuostolius, bile tik
 buti santaikoj su Suv. Val.
 Į tokia Austrijos politiką Vo-
 kietija jau pradeda žiūrėti
 kruvinomis akimis. Ar iš-
 laikys Austrija savo pozici-
 ją, nežinia.

"Frederick VIII", kuriuo
 plaukė vokiečių ex ambasa-
 dorius Suv. Valstijose,
 Bernstorff, šiose dienose
 sustojo Norvegijoje. Kada
 Bernstorffui pranešta tapo
 žinios ir kad atidengta vo-
 kiečių slapta suokalbais
 prieš Suv. Val., tai ex amb-

SUDIEV TAIKAL.

kuriamas už jį visuose
 restoranuose svečiams duoti
 šviežia duona. Dabar visuose
 francuzų restoranuose
 yra duodama sena ir suže-
 dėjusi duona. Duonkepik-
 loms yra uždrausta parduoti
 šviežią duoną, kadangi
 šviežios duonos kiekvienas
 daugiau suvalgo. Dabar
 francuzų duonkepiai darbi-
 ninkai naktimis nedirba
 kaip kad pirmiau dirbdavo.

VOKIEČIŲ SUBMARINŲ VEIKIMAS.

Londonas. Šiose dienose
 vokiečių submarinai bloka-
 dos juostoje nuskandino di-
 delį 11,500 tonų paimos
 Anglijos laivą "Dina". Nuo
 1 dienos Vasario, šių metų,
 kiek šiam laikui vokiečiai
 nuskandino 191 laivą, 474,
 668 tonų paimos. Nuskan-
 dintų laivų skaitliu yra:
 2 Amerikos, 53 kitų neutra-
 lių šalių, 116 Anglijos ir 20
 jos talkininkų.

NUSKANDINTAS ANG- LŲ GARLAIVIS.

Berlynas. Bevieliniu te-
 legramu gauta žinios, kad
 pastarose dienose vokiečių
 submarinas nuskandino di-
 delį anglų garlaivį Vidurze-
 mio jūroje. Garlaivis turė-
 jo paimos 35,494 tonus ir ve-
 žė apie 500 kareivių. Apart
 to dar vežė daug amunicijos
 ir eksploduojančios mede-
 gos, keliatą šimtų arklų ir
 mulų. Daug kareivių, ir ju-
 rininkų nuskendo, o sykiu
 visi arkliai, mulai ir karinė
 medega.

SUV. VAL. AMBASADO- RIUS KONFERENCI- JOJE.

Londonas. Suv. Val. am-
 basadorius Walter Hines
 Page šiose dienose laikė
 konferenciją su Artur J.
 Balfonrem, Anglijos užru-
 bežinių reikalų ministriu,
 kaslink aptarimo reikalų
 paliečiamų Angliją ir Suv.
 Val. Po tos konferencijos
 jiedu nuvyko pas priemerą

UŽGINTA VILGYTI PY- RAGAS.

Orlas. Rusijos mieste Or-
 le, dėlėi stokos kvietinių
 miltų, valdžia užgynė utar-
 ninkais ir pėnyčiomis kepti,
 parduoti ir valgyti pyra-
 gą. Prasizengusieji yra
 baudžiami sulgy tam tikrų
 įstatymų. Valgyklose ir
 privačiuose namuose yra
 užginta minėtose dienose
 parduoti ir kvietinę duo-
 ną.

ANGLIJAI REIKALINGA AMERIKOS PAGELBA.

Londonas. Garsus Lon-
 do dienraščių leidėjas lord
 Northcliffe, laikytoje Ame-
 rican Luncheon Club konfe-
 rencijoje išsireiškė, kad Ang-
 lija ir toliau lengvai galėtų
 tęsti karę ir teikti pagelbą
 Francuzijai, jeigu nors dalį
 to finansinio sunkumo koks
 turi prisilegęs Angliją, pa-
 siimtų ant savęs Amerika.
 Lordas sako, kad talkininkai
 greitai laiku galėtų laimėti
 karę, jeigu prie jų šono bu-
 tų Amerika.

AUSTRIJA NENORI PER- TRAUKTI DIPLOMATŲ RYŠIŲ SU SUV. VAL.

Bernas. Iš Vienos prane-
 šama, kad Austrija nenori
 ir nemanoma pertraukti diplo-
 matiškų ryšių su Suv.

CHINIJAI EINA PRIEŠ VOKIETIJĄ.

Pekinas. Šiose dienose
 Chinų ministerių kabinetas
 didima balsų nutarė per-
 traukti diplomatiškus ryšius
 su Vokietija. Po šito nuta-
 rimo ministerių pirmininkas
 Tuan Chi-Jui rezignavo ir
 apleido Pekiną. Šitam mi-
 nisterių nutarimui yra prie-
 šingas ir Chinijos parla-
 mentas. Yra manoma, kad
 diplomatiški ryšiai Chinijos
 su Vokietija dėlto nebus
 pertraukti.

AREŠTAVO VOKIETI KUBOJE.

Havana. Vietinė policija
 suėmė ir pasodino kalėjima-
 n be kaučijos vieną vo-
 kietį, kubiečių revoliucionie-
 rių vadą Jose Mignel Go-
 mez, kurs buvo artimas sėb-
 ras Paul Dicher. Jiedu yra
 įtariami prisidėjime prie su-
 kelimo Kuboje revoliucijos.
 Visur tų vokiečių pilna.

JAPONIJA TURTEJA DA- BARTINĖJE KARĖJE.

Takio. Japonija dabarti-
 nės karės metu varo milži-
 nišką prekybą, ypač su Ru-
 siją. Visą, kas tik yra rei-
 kalinga Rusijai dėl karės,
 Japonija pristato. Negana,
 kad Japonija turtėja iš Ru-
 sijos, bet naudojasi ir Chi-
 nijai, kuri po senovei duoda-
 si Japonijai už nosies save
 vadžioti. Chinijoj Japonija
 daro didžiausį biznį ir kiek-
 galėdama išnaudoja. Neži-
 nia kaip bus po kare, kada
 į tokį Japonijos Chinijoj
 šeimyninkavimą isimaišys
 didžiulės valstybės.

BERNSTORFAS NIEKO NEZINO.

Christiania. Garlaivis

sadorius pasakė, kad jis nie-
 ko apie tai nežinojo. Tai di-
 delė ir svarbi man naujie-
 na, sako Bernstorff. Norė-
 čia žinoti visas smulkmenas,
 kas dėjos Amerikoj mėnesis
 atgal.

Vėliausios Žinios.

Sudegė 700,000 bušelių
 kviečių. Detrote, Michi-
 gano valstijoje sudegė didelis
 elevateris, kuriame buvo su-
 pulta 700,000 bušelių kvie-
 čių, paskirty išsiuntimui
 Europon, talkininkų kariū-
 menėms. Bėda primetama
 vokiečių špiegams, bet čia
 gali būti darbas ir pačių
 magnatų.

Laukiama teismo nus-
 premdimo. Kongrese pra-
 vėstasis Adam-ono bilius,
 kad geležinkelių darbinin-
 kams būtų pripažinta 8 va-
 landos dienos darbo ir 11
 užmokestis už viršlaikį,
 formuluojamas yra federa-
 liškojo teismo. Šiandien vis-
 kas pasibaigs. Jeigu teis-
 mas nepripažins tą bilių
 įstatymu, rytoj išeis į strai-
 ką visi geležinkelių darbi-
 ninkai.

Areštavo kaizerio gim-
 naitį. Philadelphiaj areš-
 tuota ir iki teismo palikta
 po \$5,000 kaucija Vok. kaize-
 rio giminaitis ir vokiškos ka-
 riumenės oficerą A. Fis-
 cher, kurs kaltinamas už su-
 teikimą Vokietijai planų
 Leagu Island kariskųjų
 laivų stovyklų.

Nauja Orleano mergelė.
 Paryžiuį atsirado narsi mer-
 gaitė, duodanti gerus kariū-
 mnei patarimus. Žmonės
 ją vadina nauja Orleano
 mergele.

KARĖ

ANGLAI PAĖMĖ BAGDADĄ.

Londonas. Anglų kariū-
 menė galiausiai priejo prie
 Bagdado ir jį paėmė į savo
 rankas. Ką anglai pelnė
 paimdami Bagdadą, ikišiol
 dar aiškių žinių nėra. Gana
 vienok to, kad Bagdado puo-
 limas yra svarbiu nutikimu
 visam pasauliui. Bagdadas
 yra svarbiu, istorisku mies-
 tu, nes čia yra kapai žydų
 pranašų, kaip tai Jozue, Er-
 zero ir Izakelias. Čia teip-
 gi yra ir šventraščio mini-
 moji levų duobė, kurion bu-
 vo įmestas Danelius prana-
 šas. Pats Bagdado miestas
 yra senas suvirš 4000 metų.

ŠAMPANIJOJ FRANCU- ZAI LAIMĖJO MUŠĮ.

Paryžius. Didelis francu-
 zų kariūmenei buvo pasise-
 kimas Šampaňioj ant išsi-
 kišusios pozicijos tarpe Mai-
 sons de Champagne ir Butte
 de Mesnil, kur vokiečiai pa-
 nešė didelius nuostolius.
 Mozy aplinkėj artilerijos
 mušiai nesiliauja. Lata-
 rin-gijoj francuzai užatakavę
 vokiečius prie Embermenil
 paėmė daug vokiečių nelai-
 svėn ir užgrėbė amunicijos
 sandėlius.

RUSŲ LAIMĖJIMAI PERSIJOJ.

Petrogradas. Mirzouil-
 Keine ir aplinkėse rusų ka-
 riumenė laimėjo keliatą mu-
 šių ir užėmė turkų stiprias
 pozicijas. Kaip Persijoj
 teip ir Mezopotamijoj rusai
 nesulaikoma eina pirmyn ir
 manoma, kad tuojau susi-
 jungs su anglų kariūmene
 prie Bagdado. Pastaruose
 mušiuose rusai atėmė iš tur-
 kų Bijar, Sinnah, Hamadan,
 Kangavez ir Dantalabad.

ANGLIJOS MOTERIS KA- RĖS LAUKE.

Londonas. 18,000 savano-
 rių moterių pasidavė kariū-
 menėn ir iškeliavo į Francu-
 ziją, kurios padės anglų ka-
 reiviams vilkti karės sun-
 kumus. Jos išanksto buvo
 išlavintos ir padalintos į
 korpusus. Svarbiausiu jų
 uždėsimu bus — pristatyti
 užsiėmimu bus — pristatyti
 nių, proviziją ir amuniciją.
 Tokiu būdu daug anglų ka-
 reivių bus paliuosuta nuo
 visokių darbų ir pasiūsta
 mušio linijon. Ne viena gal-
 ras ten savo brolių ar gim-
 nes.

AUSTRAI SUMUŠTI ALPUOSE.

Rymas. Paskutinių die-
 nų mušiuose Alpų kalnuose
 pasižymėjo ypač italų arti-
 lerijs, kurios pagelba pėks-
 tininkai puolė atakan ir atė-
 mē iš austrų apdrutintas
 pozicijas 2,700 pėdų augstu-
 mo. Apart to italams teko
 61 kareivis ir 1 kulkasvaidis.
 Bombarduojant austrų po-
 zicijas, eksplodavo austrų

minas, kurios buvo pakastos šale tų pozicijų. Eksploduojant minoms, daug austrų žuvo.

PASEKMINGAS FRANCU ŽŪ UŽPUOLIMAS.

Paryžius. Tarpe Aisne ir Oise francūzų kareivių būris staiga užpuolė vokiečius tranšėjose. Paėmė 15 vokiečių kareivių nelaisvėn, sugrįžo į savus apkalus. Argones aplinkėse nekuriuose vietose francūzai sunaikino tas vietas. Dieppe apskrityje vokiečių apkalus ir užėmė francūzų lakunas numušė vieną vokiečių aeroplaną.

RUSAI PAĖMĖ MIESTĄ HAMADON.

Londonas. Petrogrado žinios skelbia, kad rusai pradėjo smarkų ofensyvą prieš turkus ir paėmė Persijoje svarbų strategišką žvilgsniu miestą Hamadon, kurs yra netoli Turkijos rubėžiaus. Šitame ofensyve rusai mano įsiveržti į Mezopotamiją ir nešti pagelbą anglams. Turkai prieš rusus negali atsilaikyti.

FRANCUZAI ATAKUOJA VOKIEČIUS PRIE VERDUNO.

Paryžius. Į šiaurę nuo Tracy-le-Val ir Avocourt girioje, francūzų pėstininkai pakėlė ofensyvą ir užatakavo vokiečius. Tame atake francūzai paėmė daug vokiečių nelaisvėn. Verduno fronte vokiečių artilerija bombardavo aplinkes Comieres ir ir pozicijas Chambrettes ir Bozonvaux, vienok francūzams pasisekė nutildyti vokiečių kunoles. Tulse vietose francūzai durtuvais išmetė vokiečius iš tranšėjų.

VOKIEČIAMS NESISEKA ANGLŲ FRONTE.

Londonas. Rytuose nuo Bonchavesnes vokiečiai buvo pakėlė ofensyvą ant anglų, norėdami atsiimti pirmiau prarastas pozicijas. Anglai vokiečių ofensyvą sulaukė ir privertė juos trauktis atgal. Vėliau anglai apdrutinę tas pozicijas užpuolė vokiečius ir paėmė daug jų nelaisvėn. Viename aeroplanų mušyje anglų lakunai numušė šešis vokiečių orlaivius.

Iš Amerikos

DIDELĖS VIESULOS.

Cincinnati Ohio. Viesula, vadinama Tornado perbėgo dalį Ohio ir Indiana valstijų, kur padarė didelius nuostolius, o į tuos paimta ir žmonių gyvybės aukų. Cincinnati mieste sugriauta 30 namų, kuriems griuvant žuvo 9 žmonės. Griuvėsiuose kilo gaisras ir teip padaryti nuostoliai apskaitomi iki 500,000 dolerių. Dayton irgi sugriauta keliatas namų, nuostolių priskaitoma iki 10,000 dolerių. New Castle, Parish ir Hagerstown, Indiana valstijose sugriauta daugybė namų, kuriems griuvant žuvo 46 žmonės. Čia nuostolių priskaitoma iki vieno milijono dolerių.

NESKANDINO AMERIKOS GARLAIVIO.

New York, N. Y. Gauta žinia, kad Amerikos garlai-

vis "City of Memphis," kurs plaukė į Havre, Francūzijoje, laimingai pasiekė uostą. Kelionė buvo sulaikyta vokiečių submarino, bet kapitonas pasakė, jog nors jo priedermė yra nuskandinti tą Amerikos laivą, bet kadangi Vokietija nori gražiai ir sutikime gyventi su Suv. Val. tai garlaivis tegul sau plaukia. Garlaivis vežė medvilnę Francūzijon.

DIDINA SUV. VAL. KARIŲ LAIVYNĄ.

Washington, D. C. Suvienytų Valstijų laivyno sekretorius Daniels skelbia, kad greitai laiku bus pradėti darbai prie statymo naujų Suv. Val. karės laivų, kuriuos anuomet kongresas užgėrė ir paskyrė tam tikrą pinigų sumą. Daniels mano laivų dirbtuvių savininkus sušaukti į tam tikrą konferenciją, kad kuogreičiausiai pradėjus tą darbą. Yra žinoma, kad Suv. Val. kongresas padidinimui karės laivyno iš Valstijės izdo turi paskyręs 517,389,447 dolerių.

OHIO VALSTIJOS GUBERNATORIUS SMERKIA WASHINGTONO SENATORIUS.

Columbus, Ohio. Ohio valstijos gubernatorius Cox kalbėdamas prieš Suv. Val. kariūnės 4-tą pėstininkų pulką, kuris neseniai sugrįžo iš Meksikos, pasmerkė tuos 12 senatorių, kurie senatėje buvo priešingi prezidento Wilsono norui, kad būtų apginkluoti visi Amerikos prekybiniai garlaiviai, kurie plaukia Europon. Cox sako, kad vardu mūsų patriotizmo, turime visi viešai protestuoti prieš tuos senatorius, kurie užimdami augstas vietas Baltame name, žemina tautą akyse viso pasaulio ir stumia šalį į pavojaus bangas. Visuomenė tegul supranta, kad tie 12 senatorių yra neverti užimti tokias augstas vietas ir sėdėti pacioj šalies širdyje — Washington. Tokią politiką Cox pavadino — išdavyste.

JAPONIJA PRIELANKI SUV. VAL.

Washington, D. C. Japonijos ambasadorius Animavo Sato šiose dienose atsilankė su vizita pas Suv. Val. prezidentą Wilsoną ir pasikalbėjime išreiškė, jog Japonija visada bus prielanki Suv. Valstijoms ir kad visi Vokietijos ir Carranzos besistengimai sukurstyti Japoniją prieš Suv. Val. eina ant vėjų. Ambasadorius sako, kad Japonija laikosi taktinių ir jų pusėje mato pergalę dabartinės karės. Japonija teipgi mato, kad ir Suv. Valstijos yra labiau linkę taktininkų pusėn.

CIGARŲ DĖZUTĖ VIE-TOJ MAŠINOS PINIGŲ DIRBIMUI.

Chicago, Ill. Tulas Frank Gurgul pas kokią tai "pardavėją" nusipirko "mašiną", pinigų dirbimui, už kurią užmokėjo 310 dolerių. Pardavėjas Gurguliui tvirtino, kad su ta mašina jis galės per dieną padirbti 45,000 dol. Gurgul parėjęs namo su "stebuklinga mašina" pamatė, kad vietoj mašinos buvo susukta paprasta nuocigarų dėžutė.

BULGARIJA NEPERTRAUKS DIPLOMATIŠKŲ RYŠIŲ SU SUV. VAL.

Washington, D. C. Bulgarijos pasiuntinys Panavatos, Suv. Valstijose, skelbia, kad jis nuo savo valdžios ikišiol negavo jokių žinių kaslink pertraukimo diplomatiškų ryšių su Suv. Val. Pasiuntinys labai abejoja, ar Bulgarijos vyriausybė galėtų teip pasielgti. Jis sako, kad Bulgarijai jokio reikalo vesti kivičius su Suv. Val. Jis mano, kad kaip Austrija teip ir Bulgarija nenorės kivičytis su Amerika.

ANGLIJOS SKRAIDUOLIAI MEXIKOJ.

Galveston, Tex. Žinios skelbia, kad keli Anglijos lengvesni skraiduoliai yra pasiusti Meksikos užtakon pasiteirauti ar ten nėra priglautų arba pasislėpusių vokiečių submarinų. Anglija spėja, kad Meksikoje kur nors vokiečiai turi gerą prieglaudą, todėl savo skraiduolius paleido medžioti ir tyrinėti. Ar ras kur nors vokiečių submarinų, nežinia.

JAPONIJA PRIVERS CHINIJĄ PASKELBTI KARĘ VOKIETIJAI.

New York, N. Y. Eina gandas, kad Japonija pereiname mėnesyje pasiuntė Chinų valdžiai ultimatumą, kuriame reikalaujama, kad Chinija apskelbtų karę Vokietijai. Jeigu Chinija neapskelbs karės Vokietijai, tai Japonija paims į savo rankas visus fabrikus Hanjongo mieste, rudos kasyklas Tsyche ir anglų kasyklas Pingshang. Beto Japonija užims visas Vokietijos ir Austrijos kolonijas Chinijoje, konfiskuos vokiečių ir austrų garlaivius ir viską kas rasis teutonų tose aplinkėse.

SENATORIUS LA FALETTE SMERKIAMAS.

Washington, D. C. Kaip jau buvo garsinta laikraščiuose, kad pereitą savaitę Suv. Val. senate įvyko karšti ginčai tarpe senatorių dėl prezidento Wilsono sumanymo, kad apginkluoti visi Suv. Val. prekybiniai garlaiviai, kurie plaukia Europą. Senate laimėjo 12 senatorių, kurie buvo priešingi ir atmetė tą Wilsono sumanymą. Dabar iš visų Amerikos kraštų pradėjo plaukti Washingtonan protestai, kuriuose smerkiama visi tie senatoriai, o ypač senatorius La Falette kurs yra visų vadu. Grand Rapids, Mich. mieste pastarose dienose La Falette norėjo laikyti prakalbas, bet niekur negalėjo gauti salės. Visos valstijų legislatus priima rezoliucijas, kuriose pasmerkia La Falette ir jo kompanija. Apart legislaturų, protestus siunčia įvairios organizacijos, universitetai, institutai ir t.t.

VOKIEČIAI MOBILIZUOJAMI MEXIKOJ.

New York, N. Y. Virš 50,000 vokiečių rezervistų, bėgyje pereito mėnesio apėjo Suv. Val. ir išvažiavo Meksikon, kur kiekvienam jau iš anksto buvo nuskirta vieta. Tuo vokiečių mobilizavimu, kaip sakoma, užsiima tulas vokiečių valdinin-

kas Suv. Valstijose. Sako, kad tokio darbo įgaliojimą gavo nuo ex vokiečių ambasadorio Bernstorffo. Visos tos žinios yra perduotos Washingtonan.

VOKIEČIŲ SLAPTOS STOTIS BEVELINIO TELEGRAFO.

San Diego, Cal. Dan Stevart, vyriausiasis oficeris militariško korpuso skelbia, kad Californijoje yra keliatas slaptų vokiečių bevelinio telegrafo stočių, kurias operuoja vienas vokiečių oficerias. Mieste Tia Juana, Meksikoje, sako, yra rezidencija vokiškų oficerų civiliškuose drabužiuose. Vokiečių bevelinio telegrafo stotis randasi dvi: viena aplinkėje La Paz, o kita apie San Quentin. Tos aplinkės yra kalnuotos, todėl niekas tų stočių ikišiol nežėjo.

KUBOS REVOLIUCIJONIERIŲ VADAS SUIMTAS.

Havana. Valdžikai tapo paskelbta, kad kariūnė priklausanti prie valdžios po vadovystės pulkauninko Callazo suėmė revoliucijonierių vadą Jose Miguela Gomezą, buvusį Kubos prezidentą, mušyje prie Place-tas. Valdžios kariūnė netyčiomis užpuolė revoliucijonierius ir suėmė patį vadą. Žinia apie sugavimą Gomezą, Kuboje sukėlė neįspasakytą džiaugsmą. Sako, kad greitai laiku Gomezas taps pasmerktais mirtim.

NUBAUSTAS 20 METŲ KALĖJIMO.

Chicago, Ill. Dauguma yra girdėję apie Adomą Prochowski, garsų Chicago vagį-plėšiką, kuris jau tulas laikas kaip buvo sugautas. Šiose dienose Chicagoje kriminaliniam teisme jis buvo teisiamas ir teisėjo Kersten tapo pasmerktais 20-čiai metų kalėjimui. Savo laike Prochowskis Chicagoje ir kituose miestuose iš turčių yra pavogęs virš 500,000 dolerių brangenybių.

GIRTUOKLIAMS PAVYZDIS.

Milwaukee, Wis. Tulas Anton Nemčinskis, 45 metų amžiaus, tėvas 9 vaikų, užgirtuolystę buvo areštuotas penkis sykius. Kuomet tapo areštuotas šeštą sykį, tai teisme viešai prisiekė, kad per penkis metus netgi savęs svaiginančių gėrimų. Už tokią prisiegą teisėjas paliausavo jį nuobaudos. Pavyzdys mūsų girtuokliams.

DIDELIS UZTVINIMAS.

Chatanooga, Tenn. Brėkstant pavasariui tulose vietose labai patvino upės. Tennessee upė labai užtvino ir Chatanooga miestas randasi kaip ir ant salos. Apie 6000 žmonių turėjo apieiti savus namus ir įieškoti prieglaudos kur kitur. Suorganizuota šelpimo komitetas, kuris neša pagelbą nelaimingiems. Patvinis suparalyziavo visą geležinkelių komunikaciją.

IŠ AEROPLANO TĖMIJA VILLISTUS.

San Antonio, Texas. Suvienytų Valstijų kariškas aeroplanas iš lakunų kor-

puso vyriausybės įsakymu tēmija Villą ir jo kariūnėn San Antonio ir Chihnahua aplinkėse. Lakunai pagrįžę papasakoja, kad nieko negali žiūrėti. Į pietus nuo Juarez Carranzos kariūnėnai vaziuojant traukiu iš Cases Grandes, buvo užpuolę villistai. Mušis vienok buvo be jokių pasekmių.

NUMIRĘ SUVIENYTŲ VALSTIJŲ AMBASADORIUS JAPONIJON.

Washington, D. C. George W. Guthrie, Suv. Val. ambasadorius Japonijoje, pareitą ketvergą staiga mirė. Turėjo širdies mušimą. Platesnių žinių nėra. George W. Guthrie ambasadorium Japonijoje buvo nuo 1913 m. Gimė Pittsburghe Pa. 1866 m., kur 1906 m. būlino išrinktu miesto majoru. Vėliau tapo pasiūstas Japonijon. Visus reikalus paėmė vesti jo sekretorius, kol bus paskirtas kitas mirusio vieton.

NUBAUSTAS VOKIEČIŠKAREIVIS.

St. Paul, Minn. Paul L. Schanfenberg, vokiečių, kurs tarnavo Suv. Vals. kariūnėje, pirmame pėstininkų pulke, tapo patrauktas kariškan teisman ir nu-teistats penkiems metams į kalėjimą. Fort Leavenworth, Kansas, už rasinė-jimą slaptų laiškų į Vokietiją tulai moterei. Laiškuose jis aprašinėjo visus Suv. Val. kariūnės sekretus, silpnumą ir ką veikia vokiečiai Suv. Valstijose. Laiškus pagavo Anglijos valdžia.

DARBININKAMS ŽINOTINA.

Washington, D. C. Augščiausias Suv. Val. teismas paskalbė nusprendimą, kad kongreso pravesats įstatymus reikale priverstų atlyginimų darbininkams už suzeidimus yra konstitucijinis ir todėl darbdaviai turi jį pildyti. Didelės kompanijos buvo pasipriešinusios tam kongreso įstatymui, todėl tapo paduotas augščiausiajam Suv. Val. teismui, kuris tą įstatymą pripažino konstitucijiniu.

IVAIRIOS ŽINIOS

Haga, Holandija. Vokietijos valdžia, gavus protestus neutrališkųjų šalių, užgabėmą Vokietijon belgų, prizada pasistengti surasti savo darbininkų užtek-tinai ir išstremtuosius belgus grąžinti namo.

II Londonas, Anglija. Anglų laivyno eskadra paėmė nelaisvėn Amerikos laivą, kuomet tas norėjo perplaukti į jostą vokiečių submarinų blokados. Laivas numgabentas Falmonth uostan.

II Paryžius, Francūzija. 12 d. Sauso, anksti rytą, visame mieste pasklido signalai, kad ties Paryžium skraidovokietijos zeppelinai. Mieste kilo didžiausia panika. Už pusės valandos zeppelinų niekas nematė.

II Berlynas, Vokietija. Kaizeris mirties baidą pakeitė kalėjimu vienai belgei moterei M. Donterlignė ir jos bendrui, prasikaltimė Henri Bayns. Truputis žmoniškumo.

V. K. Račkauskas.

APDRAUDA

(Tąsa)

3. Apdrauda yra būtina reikalinga Amerikos lietuvių darbininkui.

Mažiausia 95 lietuvių išsimto — tai sunkauso darbo žmonės, dirbanti įvairiuose fabrikuose, kasyklose, antdoky, skerdyklose ir tam panašiai.

Atkeliaudami šiton šalin, jie žinojo, jog čia jų nelaukia pyragai, bet sunkus ir tankiausiai juodas darbas.

Amerikoje, tarp kitko, yra teip, kad darbininko niekas neapsaugoja. Amerikos kapitalistai į ateivius žiūri, kaip į Amerikos pramonininkų darbo mašinas: "dirbk, kol gali, o kaip negalėsi, tai tave išmesime ir į tavo vietą ateis šimtai kitų tokių pat mašinų..." Čia nėra priverstino gyvasties apdraudimo, kaip tai yra kitose šalyse; nėra priverstinos fabriky inspekcijos, kuri prižiūrėtų, kadant fabrikai būtų tinkami sveikatos atžvilgiu; čia nėra našių kasybių, iš kurių mokėtų pensijas mirusių ar darbe žuvusių darbininkų našlėms. Tad kas rupinsis darbininko liksia šeimyna? Kas jai paduos duonos riekę, kuomet jos vyriausis duonos davėjas-darbininkas pasitrauks iš pasaulio? Kas apgobs našlaičiais likusius jo kudi-kelius? Gerai žinome, kad tuo nepadarys nė valdžia, nė kapitalistai. Tuo privalo pasirūpinti pats darbininkas, kol jis yra gyvas ir svekas.

Teisybė, yra visokių valdžios ir labdarybės draugijų užlaikomų prieglauda. Bet kas iš mūsų norėtų eiti prieglaudon ir maldauti pagelbos? Kas nežino, kaip yra kieta duona ir kaip yra kartus vanduo, duodamas išmaldomis?...

Visokių tautų ateiviai, atkeliaję Amerikon, pamatę, jog niekas darbininko likimu nesirūpina, jei jis pats nepasirūpina, stengėsi kuoveikiausiai sudaryti įvairių įvairiausias pašelpos ir apdraudos organizacijas. Vyriausiuoju jų tikslu buvo susisiekti ligoje, nelaimėje ir pasimirus. Lietuviai irgi visur organizavo įvairias susisėlpmo draugijas ir apie tai toliaus plačiau pakalbėsime. Greta įvairių mažesniųjų susisėlpmo draugijų lietuvių suorganizavo didelę apdraudos tvirtovę, tai yra Susivienijimą Lietuvių Amerikoje.

II. 1. Kasta yra apdrauda? Apdrauda (Insurance) yra tai sutarimas atlyginti tam tikrus nuostolius, tuo supratimu, kad tas, kas apsidraudžia, užmokės tam tikrą suderėtą sumą antsyk, ar reguliariškai įmokamomis dalimis. Nuostoliai, nuo kurių apsidraudžiama, gali atsitikti umai, arba negreitai, arba gali ir visai neatsitikti.

Pavyzdys: Žmogus apdraudžia savo namą nuo ugnies ir su apdraudos įstaiga (draugija ar bendrove) sutaria, kad už tam tikrą apdraudos sumą ji mokės tam tikrą suderėtą mokesį. Atsitikus gaisrui kompanija turi užmokėti tam žmogui tokią sumą, kokia galėtų padengti gaisro padarytus jam nuostolius, bet ne daugiau,

kaip kad apdrausta. Gaisras gali iškilti dabar, ar už kurio laiko, arba gal jis niekad neiškils.

2. Gyvasties apdrauda. Apdraudžiama netik namai nuo ugnies, bet apdraudžiama visokeriopas žmonių isigyntas turtas: baldai, siuntiniai, stiklai languose, sėjos laukuose, tam tikros dalis kuno (tankiausiai aktorai ir artistai apdraudžia tam tikras dalis savo kuno, kaip tai plaukus, veidą, rankas, kojas*), apdraudžiama teip pat žmogaus sveikata ir gyvastis.

Gyvasties apdrauda įgyjama per sutartį, padarytą tarp dviejų pusių (parties), tai yra: apdraudžiančiojo ir apsidraudžiančiojo pavar tarp apdraudos kompanijos ir apsidraudžiančiojo žmogaus; tarp Susivienijimo Lietuvių Amerikoje ir įstojančios į jį ypatos). Pagal tą sutartį apdraudžiančiojo įstaiga apsiima užmokėti suderėtą sumą apsidraudžiančiai ypatai (tai yra jos nurodytiems paveldėjams), kada ji ištiks mirtis. Tai yra, teip sakant, socialė (drauginė) kooperacija, bendras visų labai veikimas, kurio pirmutiniu tikslu yra suteikti šeimynai medėgišką paramą, nelaimėi ją ištikus. Tai yra bendras daugelio žmonių sutarimas atlyginti nuostolius, kuriuos pakels keliatas žmonių. Tai yra teipgi budas paversti kapitalu tą žmogaus gyvenimo ateities laiką, kurį žmogus turėtų gyventi, jei jo neištiktų pirm laiko ateinanti mirtis. Gyvasties apdrauda turi sau už vyriausį pamatą aktualę žmogaus gyvenimo vertybę.

3. Apdraudos atsiradimas ir prasiplatinimas.

Iš to, kas augščiau pasakyta, matome, kad apdrauda pas žmones galėjo atsirasti tikiai tada, kada žmonių bendrijoje įsistėgė šeimyna su tam tikromis drauginėmis pareigomis ir tiesomis, ir kada pavienis žmogus pradėta apvertinti kaip bendrijos narys. Kuomet draugijoje įsiviepatavo monogamija (vienvedybė), tada moteris ir vaikai užėmė šeimynoje svarbesnę vietą, negu tada, kada šeimyna dar nebuvo sutvarkyta. Jausmas ir atsakomybės pajautimas uždėjo ant vyro tam tikras pareigas sulgy jo pacios ir vaikų. Teip pat jausmas ir atsakomybės pajautimas uždėda ant žmogaus pareigas ir sulgy jo senų tėvų. Ir tokiu budu žmogus pasijunta verčiamas surasti šaltinius, kad tas pareigas galėjus tinkamai atlikti.

Iš antrogi pusės žmonių draugija teip išsivystė, kad pavienio žmogaus gyvastis turi jam tikrą vertę draugi-

*) Pavyzdžiui, aktorai apdraudžia savo kūną. Teip, William Farnum apdraudė savo veidą ant \$100,000; Mary Anderson, tarnaujanti prie "Vivagraph" krutėnčių paveikslų kompanijos, yra apdraudusi savo plaukus ant \$10,000; garsus dainininkas Pasquale Amato turi apdraudęs savo balsą ant \$100,000; lenkas pianistas Paderewski turi apdraudęs savo pirštus ant \$100,000; Jess Willard, žinomas kumštinnikas, kiekvieną savo kumščia apdraudė ant \$25,000; aktorė Kitty Gordon turi apdraudus ant \$75,000 savo pečius, kuriuos teatrų se rodo publikai; žinomas ir Amerikiečių etilijos mėgstantas komikas Charlie Chaplin apdraudė savo kojas ant \$250,000.

(Dar bus.)

DARBAS IR PRAMONĖ

DARBAS IR PRAMONĖ
DARBININKAMS ATLYGINIMO TIESOS.

(Workmen's Compensation Law).

(Tęsa)

Laidotuvių kaštų.

Visuotinas sužeidimas. Pusė savaitinės algos, kokią darbininkas gavo laike susižeidimo, nemažiau 6,50 ir ne daugiau 11 dolerių savaitėje, neilgiau 550 savaitžių skaitant šiuos susižeidimus, kurie priskaitomi visuotinam susižeidimui: nustoymas abenos akių šviesos, nustoymas abiejų rankų iki pečių, visuotinis paralyžius ir ne išgydomas proto sumišimas. Kituose atsitikimuose visuotinio susižeidimo pašalpa mokama tokia pat, tik trumpiau, nes ne ilgiau 200 savaitžių.

Dalinis sužeidimas. Pusė savaitinės algos, nuo 10 iki 400 savaitžių, žiūrint susižeidimo pavojingumą. Nekuriuose atsitikimuose, kuomet susižeidimas yra lengvesnis, pašalpa mokama pusė skirtumo tarp prieš ir po susižeidimo.

Montana valstijoje.

Mirtis prie darbo. Pusė savaitinės algos, bet nemažiau 6 ir ne daugiau 10 dolerių savaitėje ir ne ilgiau 400 savaitžių. Apart to dar išmokama laidotuvių kaštų padengimui 75 doleriai ir gydymo kaštams ne daugiau 50 dolerių.

Visuotinas sužeidimas. Pusė savaitinės algos, nemažiau 6 ir ne daugiau 10 dolerių savaitėje, ne ilgiau kaip per 400 savaitžių, paskui po 5 dolerių ir savaitę, jeigu sužeistasis gyvena.

Dalinis sužeidimas. Pusė skirtumo savaitinės algos, kokią sužeistasis gavo prieš susižeidimą, ir kokią gali gauti po susižeidimo, ne ilgiau kaip per 150 savaitžių. Nekuriuose atsitikimuose pašalpa yra reikalinga ilgesniam laikui, bet tas lieka valstijos komisijos nutarimams.

Nebraska valstijoje.

Mirtis prie darbo. Pusė savaitinės žuvusio darbininko algos, nemažiau 5 ir ne daugiau 10 dolerių savaitėje, ne ilgiau kaip per 350 savaitžių. Laidotuvių kaštai mokami skyriumi, bet ne daugiau 100 dolerių.

Visuotinas sužeidimas. Pusė savaitinės algos, bet ne mažiau 5 ir ne daugiau 10 dolerių savaitėje, per 300 savaitžių, o toliau, 40 nuosimtis savaitinės algos, bet ne mažiau 4 ir ne daugiau 8 dolerių savaitėje, iki gyvenimo galui.

Dalinis sužeidimas. Pusė savaitinės algos. Pašalpa laiko aprūpinimas priklausau nuo to, kaip labai sužeistas yra. Pažymėjimai liekasi komisijos nusprendimui.

Nevada valstijoje.

Mirtis prie darbo. Nuo 40 iki 60 nuosimčių mėnesinės algos, kura yra priskaitomas prie didumo skaitliaus šeimos narių, bet ne mažiau 20 ir ne daugiau 60 dolerių mėnesyje, per 100 mėnesių, bet abelna atlyginimo suma negali būti didesnė \$6000. Apart to iš-

mokama gydymo ir laidojimo kaštai, nedidesni 125 dolerių.

Visuotinas sužeidimas. Pusė mėnesinės algos, nemažiau 20 ir ne daugiau 60 dolerių mėnesyje, ir ne ilgiau kaip per 100 mėnesių. Abelna pašalpa suma atsitikime visuotinio sužeidimo, negali būti didesnė kaip \$5000.

Dalinis sužeidimas. Pusė mėnesinės algos, bet ne daugiau 40 dolerių per mėnesį; laikas pašalpos priskaitomas prie sužeidimo pavojingumo.

New Hampshire valstijoje. Mirtis prie darbo. Alga už 150 savaitžių, bet ne daugiau kaip \$3600. Jeigu šeimos narys ne giminių nelieka, 100 dolerių palaidojimui.

Visuotinas sužeidimas. Pusė savaitinės algos, bet ne daugiau 10 dolerių savaitėje ir ne ilgiau kaip per 300 savaitžių.

Dalinis sužeidimas. Pusė nustotos algos, bet ne daugiau kaip 10 dol. savaitėje ir ne ilgiau kaip per 300 savaitžių.

New Jersey valstijoje.

Mirtis prie darbo. Nuo 25 iki 60 nuosimčių algos per 300 savaitžių, bet ne daugiau 5 ir ne daugiau 10 dolerių savaitėje. Jeigu nelieka šeimos narys giminių, išmokama 200 dolerių palaidojimo ir gydymo kaštams.

Visuotinas sužeidimas. Pusė algos per 400 savaitžių, nemažiau 5 ir ne daugiau 10 dolerių savaitėje.

Dalinis sužeidimas. Pašalpa už dalinį sužeidimą pripažįstas teismas ir valstijos komisija.

New York valstijoje.

Mirtis prie darbo. Nuo 30 nuosimčių iki 2 trečdalių savaitinės algos, priklausau nuo daugumos narių likusios šeimos, bet ne daugiau \$66 ir mėnesį. Jeigu lieka našlė, neturinti vaikų, jaunesnių kaip 18 metų amžiaus, gauna 30 nuosimtų algos, kurią uždirbo žuvęs darbininkas; jeigu tokia našlė ištėkėtų už vyro, gauna ant syk tą nuosimtį už du metus. Ant kiekvieno likusio jaunesnio vaiko, pridėdama dar po 10 nuosimtų anos algos, kurią uždirbo žuvęs darbininkas, kol jie pareina į 18 metų amžiaus. Prie to dar išmokama \$100 palaidojimo kaštų padengimui.

Visuotinas sužeidimas. Du trečdaliai mėnesinės algos, bet ne mažiau 5 ir ne daugiau 20 dolerių ir savaitę, iki gyvenimo galui.

Dalinis sužeidimas. Pusė savaitinės algos. Pašalpa laiko aprūpinimas priklausau nuo to, kaip labai sužeistas yra. Pažymėjimai liekasi komisijos nusprendimui.

Ohio valstijoje.

Mirtis prie darbo. Du trečdaliai algos už 6 metus, bet ne mažiau \$1,500 ir ne daugiau \$3,400 ir \$150 palaidojimo kaštams.

Visuotinas sužeidimas. Du trečdaliai savaitinės algos (Toliau bus)

Iš Lietuvos Gyvenimo

LIETUVOJ

Iš ten einančių laikraščių, nors juose labai mažai rašoma apie sunkių mūsų tautiečių padėjimą, ir šiaip iš užklystančių retkarčiai laišku, vis tik galima šis tas apie Lietuvą sužinoti.

Maistas ten dar nekontroliuojamas, duonos kortelės įvestos tik dideliuose miestuose: Kaune, Vilniuje, Suvalkuose ir Gardine. Darbininkų Lietuvoje yra užtenkamai, nes liko daug jaunimo. Žibalo visai nėra, kai muose vartojama balanos, miestai ir miesteliai apšviesti elektra. Visuose miestuose ir miesteliuose įvesti telefonai ir telegrafai. Muli ir cukrus teip pat gan greit nėra, vartojamas visur sacharinas. "Dabartis" savo 71 numerį iš Rugpjūčio 13 d. plačiai nurodo, kaip reikia vartoti sacharinas. Ta pati "Dabartis" pataria, kaip reikia vartoti baltasis molis (šlynas) vietoje mulio.

Vokiečių mokytojų seminarija Suvalkuose. "Großener Zeitung" praneša, kad pernai Rugp. 21 d. atidaryta pirmą vokiečių mokytojų seminariją Suvalkuose. Ik šiam laikui buvo tik 3 mėn. pedagogijos kursai.

Geležinės kapeikos. Spalio mėn. vyriausiojo rytų vado nuovada, pritrūkus smulkių pinigų, išleido pirmąsias geležines kapeikas. Iš viso išleista už milijoną rublių 1, 2 ir 3 kapeikų pinigų. Jie yra tokio pat didumo, kaip ir tos pačios vertybės rusų pinigai. Vienoje jų pusėje kryžius. Parašyta ant pinigų rusiškai raštu ir padėtos skaitmuo 1916. Antroje pusėje parašyta: "Gabinet des Oberbefehlshabers Ost". Šitie pinigai visuomet galima vartoti vyriausybės rublio kursu, mokant viešoms kasoms ir šiaip žmonėms. Dabargi rublio kursas apskelbtas: 1 rub. — 1,90 mark. Kokia vertybė naujų pinigų, bus visur iškabinti mainomieji sarašai. Teip dabar 3 kapeikos — 5 fen., arba 6 k. — 10 fen.

Veiveriuose atidaryta mokykla. Nuo Gruod. 10 d. Veiveriuose yra atidaryta mokykla. Mokinama vokiečių kalbos, skaitliuoti, šalies istorijos, gamtos istorijos ir giedoti. Lietuviškai mokina vienas buvusios seminarijos kandidatas. Mokyklą lanko iš viso 135 vaikai, jų tarpe 109 lietuviai, berniukai ir mergaitės.

Reikia atiduoti dalį derliaus. Kauno miesto viršininkas paskelbė, kad kiekvieno Kauno apskrįčio gyventojai nuo kiekvienos prištatyto miesto valdybos skyrių: 20 centnerių bulvių, 4 centnerius rugių, 4 centnerius kviečių, 2 centnerius avižų, 4 centnerius miežių. Kas yra nuvalęs mažiau kaip dešimtį, tas turi atiduoti atitinkamą dalį. Statyti reikia sėdintis, ketvergais ir petnyčiomis prieš pietus nuo 8 iki 11 val. Užmoka čia pat. Pristatyti reikia vėliausiai iki 1917 m. Lapkričio 1 d. Paskiau nuo dešimtinės reikės atiduoti 12 centnerių šieno, 8 centne-

riai šiaudų. Žirnių, kiek kas privalo, turi pristatyti ukių skyrių valdininkams arba Kauno miesto prekybos skyriui. Kas nepristatys, kaip yra įsakyta, iš to, įsakymo žodžiais, derliaus naudą atims be užmokesčio ir dar paskirs pinigų baudos iki 3,000 markių arba kalėjimo iki 6 mėnesių. Ne tik Lietuvoje laukininkai privalo atiduoti javus vyresnbei už paskirtas prekes, bet ir visoje Vokietijoje. Vyriausybė paskui dalina javus lygiai visiems kraštams.

Dabartinis Lietuvos stovis. Švedų laikraštyje "Aftonbladet" randame laiško jo korespondento Vagnerio iš Lietuvos. Vagneris rašo, kad užėmę Lietuvą vokiečiai turėjo daug vargo. Padėkime, Vilniuje tekdavo išdalinti beturčiams kasdien už 50-60 tukst. markių duonos. Vilnius, be to, buvo labai blogose higienos sąlygose. Su dideliu vargu vokiečiams pavyko numalšinti cholera, tymus, karšligę ir t.t. Kai kuriuose miestuose, pavyzdž., Baltstogėje reikėjo per prievartą daryti privatinių butų dezinfekciją. Baltstogėje žydus buvo išvežę, uždarę ir tam tikrus barakus. Vokiečių sanitarai per prievartą juos išprausė, išvalė, drabužius gi sudegino.

Taisyti kelius vokiečiai priverstė vietos gyventojus: dideli darbininkų batalijonai trusėsi apie svarbesnius strategijos žvilgsnius kelius.

Lietuvoje iki šiol dar veikia rusų įstatymai. Teismuose sėdi vokiečių juristai, bet teisia, remdamiesi rusų įstatymų rinkiniu. Kriminaliniai prasikaltėliai teisiami remiantis 1903 m. rusų įstatymais, kuriuos švedų žurnalistas vadina "humaniskiausiais pasaulio".

Kaip lietuviai, teip ir lenkai bei žydų mokyklose viskas mokinama vien gimtąja kalba. Lygiai tas pat baltarusių ir ukrainių mokyklose. Norėdami palai kyti tautų tarpusavius vaidus, vokiečiai leidžia spaudinti laikraščius lenkams, lietuviams, latviams, žydams ir baltarusiams. Suprantama, laikraščiai eina per vokiečių cenzurą.

RUSIJOJ

Maskva. Vidurinių mokyklų moksleivių Maskvoje yra nemažas skaičius. Juos šelpia vietos Lietuvos Komitetas. Gyvenantieji bendrabučiuose yra bent kiek liudsesni, negu voronežiečiai ar petrapiliečiai. Materijaliai moksleiviai toli gražu nėra teip aprūpinti, kaip ištikrųjų turėtų būti. Bendrabučiai kaip vaikinų, teip ir mergaičių kimšte prikimšti; daugiausia tenka gulėti po du vienoje lovoje. Vis tik pastarųjų padėjimas daug geresnis, negu tų, kurie dėl vietos stokos negali patekti bendrabučiuose (tokie gi yra nemažai).

Šiems daugiausia tenka gyventi priemiesčiuose. Jų padėjimas dažniausia stacionari, apverktinas, nes jie gauna visoms išlaidoms vos 25 rub. per mėnesį. Turint omeny dabartinį brangu-

mą, lengva suprasti, kad už tuos pinigų moksleivis, ypač gyvenęs priemiestyje, jokių būdu negali žmoniškai pragyventi. Kažin kodėl mūsų Komitetas teip mažai domos kreipia į vargingą moksleivių padėjimą? Kokia ateitis laukia moksleivių, gyvenančių tokiose sąlygose? Viena nelaimingoji džiova, kuri jau yra pakirtusi tiek tėvynės sunę. Praėjo visa vasara, ruduo, baigsis žiema, o mūsų Komitetas vis dar tik žada atidaryti bendrabutį. Pasiteisinimas, buk buto negalima gauti, vargu yra nuosirdus, nes, norėdami, visuomet galėtume surasti.

Labai liudna, kad mūsų "auklėtojai" teip mažai rūpinasi besimokinčiais jaunuomene, kuri, negaudama iš šalies pagalbos, turi nešti aukų gyvenimo jungą. ("Naujoji Lietuva")

AMERIKOJ.

Lawrence, Mass. Siuomkart pas mus žmonės, ypač vedusieji ir turinti didesnes pajamas, labai susirūpinę maisto brangumu, nes dėl to beveik pragyventi negalima, o darbai mažėja. Daugelis lietuvių teigė teiraujasi pas kitus, ar įvyks Amerikoje karė.

Susiėjus lietuvių, norėtųsi pasikalbėti ką svarbesnio, bet vietoj to tuojau klausiti pradedama "prie kurios bažnyčios priklausai, prie senosios, ar naujosios?" Tokius klausimus liekasi nusispysojus atsakyti "nė prievienos", nes jei kitaip atsakytum, gali būti riestai; mat čia siaubia iš dviejų pusių fanatizmas. Nors tai ir broliai lietuviai, bet tai vis daugiausia išėję karciamų ir "bolinų" mokyklas. Jeigu jie patį nesimokina žmoniško gyvenimo, vargiai juos galės bažnyčios išmokyti, dargi dabar, kuomet ten mokinama visai ko kito, tik ne žmoniško gyvenimo.

Prakilnesnio nieko pas mus šiuom kart neesimato. Tankiai tenka stebėtis atlinkius lietuvių namelius, kuriuose randasi nemažai jaunimo, kuriam mandagumas nėra žinomu arba žinomas labai mažai. Mergaites iš kalbos greitai galima pažinti ir spręsti apie jų kaudidaturą ir šeimyninkes, o jei dar ir į paveikslą yra drąsos pažūrėti, tai matosi vėdukai viskuom papuošti, bet kas kita su rankomis, pirštais; mat ten "pauderis" nesilaiko.... Pas šeimyninkus tankiai matosi rudi dantys, kas sugadina visą žmogaus išveidą. O labiausia pasibjaurėtinu yra tai prie stalo, dargi prie mažų vaikų, šlykščios kalbos. Tas niekados nėra pas išmintingus žmones.

Dalis vietinių lietuvių pramoninkų, dėlei girtybės nustoja savo pramonę. Apie tai parašysiu kitu kartu.

Vietinis.

Philadelphia, Pa. Philadelphia "cukerninkų kruviną kovą. Musų draugą a. a. M. Petkevičių užmušė nusamdytas cukraus trusto kompanijos detektivas, krito nekalta auka tarp Reed, So. 2-nd ir Front gatvių, 21 Vasario d. 1917 m.

Cia pat, Philadelphia, a. a. Martinas Petkevičius su kitais tukstančiais darbininkų pusdykiai dirbo cukraus

fabrike po 12 ir 14 valandų ištisai, kraudami milijonus dolerių cukraus trustui. Kad jie pamatė, kad cukraus kompanija turi milijonus prisipylus iš darbininkų pra kaito, tada a. a. Petkevičius su savo draugais pareikala; vo nuo kompanijos teisingumo atlyginimo už savo sunkų darbą. Ir štai kas atsitiko: Kompanija nusisamdė mušeikų, kad žudžius tuos, kurie reikalauja teisingai priklausomų darbininkams už jų sunkų darbą 5c. daugiau už darbo valandą; ir dėl tos priežasties cukraus kompanija savo nusamdytų mušeikų rankomis nušovė a. a. Martiną Petkevičių.

Rašydami apie savo draugą, kuris krito už visų darbininkų reikalus, kartu prašome plačiosios visuomenės atkreipti dėmesį į mūsų tą sunkią kovą, kurią mes vedame su cukraus trustu. Tikimės, kad plačioji visuomenė atkreips į mus savo užuojautą ir parems aukomis mus toj sunkioj kovoj.

Atvira kova su policija. Policija ir tam tikri nusamdyti kapitalistų mušeikos ne tik skaldo galvas darbininkams, bet ir meluoja prieš teisėją. Kada detektivas nušovė a. a. M. Petkevičių, kada pamatė vyrą ir moters su vaikais, kad slapta policija savo žvėriškumu nušovė vieną straikierį, ir kad kėsinais ir su kitais tą pat daryti, ką ir su juom, tad straikininkų minia atvira pradėjo gintis nuo policijos ir mušeikų užpuolimo ant nekaltų žmonių. Moters, kurios turėjo kudikius ant rankų su pieno bonkute, pavarėjo bonkutes, kaip įrankį. Policija, negalėdama atsilaikyti prieš beginklę žmonių minią, pasišaukė į pagalbą gaisrininkus. Toj kovoj ne vieni straikininkai ir jų moters su vaikais dalyvavo, bet ir iš šalies nemaža žmonių dalyvavo, kurie nebuvo straikininkai bet pašaliniai žmonės. Pamatę poliejios žvėriškumą, jie įsimašė gint straikininkus ir jų moteris su kudikius.

Tarp 17 areštuotų straikininkų buvo ir viena moteris areštuota, kuriai reikėjo užsistatyti \$1,500 kaucijos. Moteris tai Pranė Vėlėnienė; buvo kaltinama policijos prieš teisėją, buk ji pieno bonkute išmušusi 25 policistus ir du arklus, bet policija pas tą moteriškę nerado nieko. Aišku, kad čia buvo sufabikuotas policijos melas ir dėlto teisėjas pajuosavo ją be jokios baudos.

A. a. Petkevičiaus laidotuves. A. a. M. Petkevičiaus kunas 25 d. Vasario išryto buvo atgabentas į Lietuvos Tautinę salę. Virš 10,000 žmonių tą dieną aplankė jo kuną. Gyvų gelių vainikais buvo papuoštas nuo cukraus darbininkų I. W. W. lokalo su užrašu: "Mes niekad neuzmiršim", nuo I. W. W. lietuvių kriaučių lokalo, nuo biznierių ir simpatizatorių, nuo brolių ir krikšto dukters ir nuo Liet. Soc. Sąjungos 1 kuopos.

26 d. Vasario, 9:30 valandą išryto, susirinko dalyvauti laidotuvių demonstracijoj 10,000 žmonių. Laidotuves dalyvavo cukraus darbininkų I. W. W. lokalas, lietuvių kriaučių I. W. W. lokalas, dokų darbininkų I.

W. W. lokalas, kurių tarpe buvo 200 negrų, kepėjų I. W. W. lokalas ir šv. Juozapo draugija, kuriai nabašninkas prigulėje. Cukraus darbininkų I. W. W. lokalo buvo nusamdyta muzika. Procesija lydint kuną į bažnyčią muzika griežė. Atlaikius bažnytines ceremonijas, lydėjo į kapines; į kapines palydėjo teip pat daugybė žmonių, vyrų ir moterių. Ant kapinių I. W. W. kalbėtojai kalbėjo įvairiomis kalbomis; lietuviškai kalbėjo J. Schmidtas ir V. Kapsukas, kurie atiduodami patarnavimą kritušinį, pasakė po rimtą ir įspūdingą prakalbą.

Visoj demonstracijoj ir visoj laiką labai gražiai apsiėjo žmonės darbininkai; tik vienas peiktinas, tai yra mūsų graborius p. Užumekis, kuris ant kapinių labai nemandagiai apsiėjo; manė įmest į duobę nabašninką ir bėgt skubiai namo. Kada kalbėtojai kalbėjo, ypač paskutinis angliškai, jis pradėjo visa gerklė šaukti, kad nekaltėtų.

Tebuna lengva žemei mūsų draugui a. a. M. Petkevičiui išsteti. Mės niekados neužmiršim kritusio mūsų draugo kovoj už mus darbininkus.

Visiems palydovams širdingai tariame ačiū; visiems I. W. W. lokalam teip pat tariame širdingą ačiū už Lietuvos Tautinę salę, kurią jie suteikė mums veltui.

Jonas Navickas,
Alfons Burba.

C. Brooklyn, N. Y. Atsišaukimas. Kaip jau seniai, broliai, matėte, laikraščiuose, aplink Brooklyno Havemayer cukernės darbininkų straiką, teip vėliau pamatėte ir Long Island City, Jersey City ir Philadelphia cukernės darbininkus susitraikavus dėlei pagerinimo savo byvio.

Todėl ir mės, Arbuckles Brothers Sugar Refinery darbininkai nutarėme pareikalauti nuo savo darbdavių geresnės užmokesies. Ir 25 Vasario išrinkome iš savo tarpo du delegatus, idant perduot mūsų reikalavimus darbdaviams. Todėl 26 d. Vasario pastatėme savo reikalavimus, duodami 24 valandas laiko kompanijai, kad apsvarstytų ir už neisipildymą mūsų reikalavimų, pagrasinome straiku. Tada kompanija matydama, jog baikų nėra, vieton mūsų reikalautų 5c. valandai pakelti mokesį, pasiūlė 8 nuosimti iki Gegužio mėnesio, o nuo Gegužio jau mokės 10 nuosimtį. Matydami mės, jog kompanija toli gražu mūsų reikalavimų ne išpildys, priversti buvome apskelbti straiką.

Todėl, broliai lietuviai, darbininkai, matydami karais angliškuose laikraščiuose, kad Arbuckles Brothers cukernėje, Central Brooklyn, arba nuo kitų girdeje, kad reikalaujama darbininkų, žinokite, kad ten yra straikas ir todėl reikia šalintis nuo fabriko. Arbuckles Brothers Straikierių Presos Komisija:

Pr. Andruskevičius,
Kaz. Glebauskas,
St. Adamavičius.SKAITYKITE IR.
PLATINKITE
"DIRVĄ".

PERŽVALGA

Lietuviška valstijinė banka. Nuo seniai gyvavus Chicagoj Olszewskio banka galutinai tapo sutvarkinta ir pavadinta "Universal State Bank". Valdybon šitos bankos įeina: prezidentu J. Elišewski, II vice-prez. J. Pall ir išdininku Jonas Bagdziunas. Tai yra pirmutinė lietuviška valstijinė banka, tik gaila, kad jos varde nieko lietuviško nėra, nors ir sakoma, kad čia didelė lietuviams gerbė (mat čia galima lietuviškai susisiekti); o juk galėta pavadinti "Lithuanian American Bank" ar tam panašiai.

Paminėjo mirusį. Brooklyn, Dramatiškos dailės draugija turėjo vakarą, paminėjimui mirusio gero lietuvių Lendsbergio (Zemkalnio). Vakaras atsituvo su programu, į kurį įėjo prakalbos ir vaidinimas "Blind", veikalas velionio Lendsbergio. Publikos buvo surinkę apie 400. "Blind" vaidino p. Vitkausko vedama teatrališka trupė. Pagirtinas brooklyniečių darbas ir jis turėtų būti pavyzdžiu kitų kolonijų lietuviams, daryti paminėjimus mirusiems mūsų garbės užsitarnavusiems tėvynainiams.

Demonstracija. Rochesteryje atsituvo prakalbos, kuriose kalbėjo vienas iš naiviešųjų kalbėtojų. Tas ne naujiena ir nesvarbu, nes lietuvių su tokiais prakalbomis pusėtinai apsi-pratę. Vienok naujiena tame, kad susirinkusioji publika, nepamėgusi prakalbos, sukilo iš kėdžių, išėjo iš salės, paliekant ant estrados tik vieną kalbėtoją ir kelis tu prakalbų rengėjus. Tai buvo išimtinga demonstracija, kurią turėtų lietuvių sekdami, visur panašiai pasielgti, vieton kėlimo trukšmo salėje, kas jau ne vienoj vietoj ir ne vieną kartą yra atsitikę.

Ar tai bus cenzorius? Doro-roj atsituvo suvažiavimas SLA. III apskričio. Suvažiavime padaryta įnešimas, kad "Tėvynė" talpin-tų daugiau "darbininkų" raštų (mat ikišiol perma-žai talpino). Įnešimas pri-imta vienbalsiai, o "Tėvynė" turinio pridabojimui išrinkta Stačkienė. Tik visgi ne aišku, ar išrinktoji turės tų "darbininkų" raštų prirašyti, ar tik bus cenzorium, cenzuruojančiu tuos raštus (kurių niekas neparašo).

Pataria surasti budą. TMD. pirmininkas Dr. Zy-mantas, TMD. organe atsi-šaukia į draugijos narius, kviesdamas juos įsieti budo, kuriuomi būtų gali-ma šios draugijos narius palaikyti prie draugijos, kas tik jam po kojų pasipai-nioja. Tai yra žmonės, ser-gantį silpnybės liga.

centus metinės duoklės ir gavę knygas, pasitraukia iš draugijos.

Vieton "balių". Pirmiaus draugystės jeigu norėjo šio kiam ar tokiam tikslui uždirbti kokį skatiką, tai rengdavo "balius", gužynes. Dabar jau pradeda vieton "balių" įieškoti kitokių pra-mogų. Grand Rapids'e L. Vyciai rengia ferus, kurių pelną nori padalinti pusiau, skiriant vieną pusę nukentė-jusiems nuo karės, o antrą pusę įsisteigimui savo kny-gyno. Yra tai praktišku ir pagirtinu.

Laikraštinė karė. Lietu-viškų laikraščių karė, argu peštynės, buvo kiek nusilp-nėję rengiant lietuvių Die-ną, bet dabar jau vėl "ata-kai" ir "ofensyva", tik su skirtingumu, kad pirmiaus tos peštynės buvo priešrio-vinės, o dabar virsta savi-tarpinės, nes jau pešamasi ne tik su svetimais, bet ir su "saviškais". Mat pildosi priežodis — "kas galva, tai razumas".

Istojo į vienuolyną. "Lietu-va" skelbia, kad užpereit-ą savaitę, į lietuviškąjį vie-nuolyną įstojo 9 lietuvaitės: M. Penevėžytė iš Athol, Mass., P. Basčiūtė iš Chica-go, A. Medeliūtė iš Mouth Carmel, Pa., O. Sadauskiūtė iš Scranton, Pa., K. Simonai-tė iš Worcester, Mass., U. Junevičiūtė iš Plymouth, Pa., L. Gustaiciūtė iš Pitts-burgh, Pa., L. Sabaliauskiūtė iš Chicago ir O. Matusevi-čiūtė iš Minersville, Pa.

Gaisras "Laisvės" name. Brooklyn, užsidėję viršuti-nis augštas namas, kuriame gaisras augštas namo, kuriame srininkai gesindami degantį augštą priliejo tep daug vandens, kad tas padarė daug nuostolių ir sutrukdė laikraščio ėjimą, nes sugadi-no spausdinamą numerį, prie to dar nukopojus elek-tros vielas, spausdėvės dar-bai tapo pertraukti. Laik-raštis tą savaitę išeiti nega-lėjo.

Niekino vėliavą. Eliza-bethe atsituvo prakalbos, kuriose kalbėtojų buvo tu-las Jukelis. Jis savo "pra-kalboje" barė SLA., kam tas ne protestuoja prieš karę. Galiausiai niekino ir Lietuvos vėliavą, vadindamas ją skarmalu ir tam panašiai. Teip daro visi silpni žmonės, kurie dėl savo ne pasiseki-mų, keikdami, visokiais, ne-tinkamais vardais vadina ir akmenis, ir geležį ir viską, kas tik jam po kojų pasipai-nioja. Tai yra žmonės, ser-gantį silpnybės liga.

Lietuviai atskiriami nuo rusų. Pernai parvažiavęs iš Europos kun. Bartuška sakė, kad jis buvo kreipėsi į Vokietijos valdžią, kad ta atskirtų lietuvių nelaisvius nuo rusų, paliekant juos at-skirtuose logeriuose ir leistų jiems lietuviškai rašyti lai-kus į Ameriką ir į Lietuvą.

Dabar "Tėvynė" paskelbia, kad tulas J. Grudis iš Spring Valley gavo lietuviškai ra-šytą laišką nuo savo brolio iš vokiečių nelaisvės, kuria-me tas sako, kad gavęs lie-tuviškai rašytą laišką iš sa-vo tėviškės, Didžiojo Lietu-voje. Iš Šveicarijos yra ži-nių, kad nelaisvių logeriuose Vokietijoje jau baigiamia lietuvių atskirti nuo kitų rusijos kariūmenės nelais-vių.

Dėlei dr. Rutkausko prakalbos. Savo laiku dr. Rut-kauskas buvo Clevelande su prakalba, kurią mūsų repor-teris aprašė "Dirvos" 5 No. vietinėse žiniose, kur pažy-mėjo, kad kalbėtojas nieki-no SLA., tautininkus ir lie-tuviškąjį jaunimą. Dėl to žinutės kilo daug trukšmo tarpe vietos lietuvių (net ir mūsų nemadagusių kaimy-nas nuo 21 gatvės prie to prisidėjo, nors jis tos pra-kalbos negirdėjo), kurių vie-ni ginčijo, kad dr. Rutkaus-kas teip nesakė, o kiti vėl liudijo, kad jis dar daugiau pasakė negu mūsų repore-terio buvo pažymėta; laikra-ščiuose trukšmo irgi netruko. Mūsų norėdami pasiteirauti ne kurioj pusėje teisybės, pa-ršėme dr. Rutkauskui, prašy-dami, kad jis mus informuo-tų, ar mūsų reporteris teisin-gai aprašė jo prakalbą, ar ne. Ant to daktaras atrašy-damas kalbą visai apie ką kitą, o apie savo prakalbą jis nė žodeliu ne prisimen-a. Taigi jis tyli ir tuom tylėji-mu jis paliuosuoja mūsų re-porterį nuo darytų jam už-metimų ir uždaro duris mu-sų abejojimams.

Valdykime mūsų laikraščius.

Labai daug ikišiol buvo nusiskūsta, kad mūsų visuomenė vieton tobulint, de-moralizuojausi, ir to kalti-ninkais yra kalbėtojai, ku-rie viešu žodžiu mūsų vi-suomenėje auklėja demora-lizaciją. Buvo ir patarimų, kad visuomenė pasistengtų susiprasti, pamatyti tų kal-bėtojų bledingumą ir nuo jų šalintis, neklausyti jų, ne-priimti juos pas save. Žo-džiu sakant, anuose patari-muose buvo liepiama mūsų visuomenei liautis gyventi svetimu protu ir pamislyti, kad tokiais keliais einant, pagal komandos mūsų "va-dovų", mes greit prieisime gėlą, sunaikindami patį sa-ve. Reiškia, mūsų "vado-vai", kurie juk kalbėtojai ir yra, mus, mūsų visuomenę, veda pavojingon ateitin, vieton vesti prie išganymo, prie besitobulinimo.

Tuose nusiskundimuose ir patarimuose buvo pasa-kyta daug praktiškos teisy-bės ir tą viską iškliausius, galima būtų pasakyti: — Kontroluokime mūsų kalbė-tojus ir pareikalaukime jų pasitaisyti, o jei to jie nenori padaryti, pasielgime su jais kaip su nenaudingais mums žmonėmis, o pasielgti teip su jais galima neren-giant jiems prakalbų ir, su-rengus kam tokias prakal-bas, neikime jų klausyti ir neselpkime jų savo centais, mokant jeigas ir aukaujant jų kelionių apmokėjimui. Dargi jeigu ir nuejus iš pa-ratimo ir nuobodumo, jei pasirodys prakalbos nenau-dingomis, užprotestuokime prieš jas, ne trukšmais, ne

"klausių" davimais ir ne "kalbėtojų" pavaišinimais, bet eikime iš salės visi lau-kan ir tuomi parodykime, kad mes nereikalaujame to-kių prakalbų, mes supran-tame jų nenaudingumą ir parodykime, kad mes ne to-leruojame tų, kas mums, mūsų visuomenei yra nuo-dingu, o ne naudingi. Toks demonstratyviskas ignora-vimas mūsų "vadovų" ir "mokintojų", yra geriausių ginklų mūsų prieš de-moralizaciją, geriausių įrankių pertikrinimui mu-sų klaidintojų, kurių dau-gelis šiais laikais tik ir gyve-na iš "prakalbų".

Prisiminus kelias žo-džiais apie mūsų "švietė-jus", dabar pažiūrėkime į mūsų laikraščius ir pagal-vokime, ar karkais mums ne-triktų pasakyti: — Val-dykime mūsų laikraščius!

Kaip jau pirmiau esu ra-šęs, mūsų laikraštija turi didelę galę, didelę vertę ir didelę svarbą visuomenėje, nes ji mūsų visuomenę veda ten kur jai tinka ir tam-po liudijo, kad jis dar daugiau pasakė negu mūsų repore-terio buvo pažymėta; laikra-ščiuose trukšmo irgi netruko. Mūsų norėdami pasiteirauti ne kurioj pusėje teisybės, pa-ršėme dr. Rutkauskui, prašy-dami, kad jis mus informuo-tų, ar mūsų reporteris teisin-gai aprašė jo prakalbą, ar ne. Ant to daktaras atrašy-damas kalbą visai apie ką kitą, o apie savo prakalbą jis nė žodeliu ne prisimen-a. Taigi jis tyli ir tuom tylėji-mu jis paliuosuoja mūsų re-porterį nuo darytų jam už-metimų ir uždaro duris mu-sų abejojimams.

Žmonės, ir dar kartą, žmonės! Mūsų susilaukėme dviejų rimtų laikraščių "Dirvą" ir "Amerikos Lietu-vį", kurie yra liuosais nuo nelemtos politikos, pašvės-tos neįsimintam darbu. Jais džiaugiasi žymi dalis mūsų visuomenės. Bet mums turėtų būti gaila ir senesnių mūsų laikraščių, kurie jau nuo seniau gyvuoja ir yra šį-tą nuveikę mūsų visuomenės labui. Ir dar labiau turėtų būti gaila tų žmonių, kurie yra tų laik-raščių alinami. Gailėtis rei-kia ir laikraštinių, kurie veikdami savo nelemtus dar-bus, naikina savo įjeigas, ma-žina savo sveikatą ir garbę. Tad įsivaizduokime to jų le-mto darbo vaisius, įsided-mėkime jų bledingumą mu-sų visuomenei ir mūsų tau-tos atečiai, ir imkimės prie-mes aišku, kad jei patį susi-valdyti jau nepajėgia ir pa-matyti savo darbų bledingū-mo, nestengia. Paprašykime jų, kad liautųsi demora-lizavę visuomenę, o jei pra-šymo neklausytų jie, parei-kalaukime jų, o jei ir to jie nepildytų, priverskime juos prie to. Prašyti reikia jų ne burnojimais estradose ir bjauruojamais kituose laik-raščiuose, bet gražiai ir mandagiai parašant laiškus į Redakcijas, paprašyti, kad jie laikraščius vestų švares-nę formoj ir tarp skaityto-jų nesėtų nesutikimų, vieton to platinant ką padorau-s, pamokinančio ir visuome-nės tobulinanco. Pareikalauti reikia ne pludimais ir pra-vardžiavimais laikraščių, jų sądarbininkų ir laikrašti-ninkų, bet draugijų, kuopų ir viešų susirinkimų rezoli-cijomis, sustatytomis švel-nioj ir mandagioj formoj, to

mi jie yra išauklėtais.

Paziūrėjus gi į mūsų laik-raščių editoriaius, vadina-mus "peržvalgomis", "ap-žvalgomis", "patėmyj-mais", kur svarbiausias laikraščio gyvumas, kur tu-rėtų būti teisingiausias kel-rodas ir neklaidingiausias skaitytojams žibintuvas, paklausime savęs, ką mes ten randame? Daugiau nie-ko, kaip tik pačių laikrašti-ninkų peštynes. Ten mar-guoja tik "Draugas", "Dar-bininkas", "Lietuva", "Vie-nybė", "Ateitis", "Naujie-nis", "Laisvė", "Kova", "Ke-leivis", "Balutis, Širvydas, Rimka, Pruseika, Kapsukas, Grigaitis, Kemėsis, Maliaus-kas atbulai ir vėl atkartoti-nai. Iš ten irgi lekia "bom-bos" į Tautos, Sėlpmo ir Gelbėjimo fondus, į SLA., ALTS., į Vycius, AL. Tary-bą ir atbulai. Laikraštinių "mustravojimai" vienas kito nesiliauja, ir pasekmių jie iš to tikėtis neman, nes jiems nerupi pertikrinimas vienas kito, tik rupi suradi-mas naujų ir skaudesnių ar-gumentų, kad tais uždarius burną savo priešui. Ir teip jie elgdami, nesidriovi išlandžioti ir evangelijas, ir klebonijas, ir karčiamas ir... kur čia jau ir išskaitliuos-i viską. Ir teip patįs laikra-štinių besipešdami akivei-zdoje visuomenės, savo skaitytojų, teip nusidėvi, kad netenka jie savo brangaus vardo, netenka visuomenės užuojautos ir įtekmės vi-suomenėje, kad jų ir kar-tais naudingas darbas ir šventas žodis, visuomenėje atranda tik arba išjuokimą, arba ignoravimą.

Su pagarba
Kun. Pr. Augustaitis.
AL. Tarybos ir CK. sekr.

1) Mūsų ne užgynėme, kad tautininkų tarpe nėra lais-vamųjų, vienok laisvama-niai nieko savo vardu nevei-tos atečiai, ir imkimės prie-mes aišku, kad jei patį susi-valdyti jau nepajėgia ir pa-matyti savo darbų bledingū-mo, nestengia. Paprašykime jų, kad liautųsi demora-lizavę visuomenę, o jei pra-šymo neklausytų jie, parei-kalaukime jų, o jei ir to jie nepildytų, priverskime juos prie to. Prašyti reikia jų ne burnojimais estradose ir bjauruojamais kituose laik-raščiuose, bet gražiai ir mandagiai parašant laiškus į Redakcijas, paprašyti, kad jie laikraščius vestų švares-nę formoj ir tarp skaityto-jų nesėtų nesutikimų, vieton to platinant ką padorau-s, pamokinančio ir visuome-nės tobulinanco. Pareikalauti reikia ne pludimais ir pra-vardžiavimais laikraščių, jų sądarbininkų ir laikrašti-ninkų, bet draugijų, kuopų ir viešų susirinkimų rezoli-cijomis, sustatytomis švel-nioj ir mandagioj formoj, to

kias rezoliucijas pasiūnčiant laikraščiams. Priversti juos prie to reikia ne drasky-mais laikraščių, ne prasi-manytomis žiniomis apie jų skolas ar redaktorių ir lei-dų mokslingumus, bet at-risakymu jų laikraščius skaityti, paaiškinant jiems laišku, kodėl tas yra daro-ma. Visuomenė juk laik-raščius palaiko, visuomenė juos gali ir suvaldyti, o su-valdyti juos jau yra reika-las, nes patįs jie susivaldyti jau nepajėgia. Jeigu jiems rupi pertikrinimai ar įtiki-mai vienas kito, tegul jie sau suvažiuoja, išsibara, iš-siplusta, pertikrina ir vienas kitam įkvepia savo dvasią, tai bus jų ypatingi ir priva-tiški dalykai ir darbai, ku-rių visuomenė liudininke ne-privalo būti. Juk laikrašti-ninkams vaidinantės už tu-šią maišą, už savo persitikri-nimus, jauku yra tiems, ku-rie jų privatiškais dalykais ne insiteresuoja. Visuome-nė juk nėra interesuojanči-jų vaidai ir todėl ji turi pil-ną tiesą pareikalauti vaidi-ninkų, kad jie, arba paliau-tų vaidus, arba apleistų vi-suomenės gyvenimą.

Motiejus M.

Laiškas į Redakciją

Gerb. "Dirvos" 10 nume-ryje patalpinote mano paaiškinimą dēlei tautininkų laisvamųjų pusėje kiluso trukšmo. Malonėkite pra-nešti visuomeni ir man, ko-kiais motyvais Tamistos va-dovaudamiesi 1) nukreipėte saualiai mano paaiškinimą į tautininkus, kadangi jis buvo rašomas tautininkams laisvamajam? 2) teiksėtės teip pat redakcijos prieraše man daromus prikišimus "inteligentui netinka kolio-tis" atsiimti atgal, nes, ma-nau, Jūsų ir mano nuomone, vadinti tuos laisvamajus, kurie patįs save teip vadina, nėra jokiais koliojimais.

Beto pastebėkite, kad yra tautininkai-katalikai ir tau-tininkai-laisvamajai ir tik į pastaruosius buvo kreip-tas mano paaiškinimas, nes teip ir skamba, o ne kitaip, mano paaiškinimo užvardi-nimas.

Su pagarba
Kun. Pr. Augustaitis.
AL. Tarybos ir CK. sekr.

2) Kitaip supratote mūsų pasakymą. Mūsų pasakėme, kad jeigu dėl vieno-kito fa-natiko katalikų...

są partiją kas pravardžiuo-tų "suveržtmaniais", juk tai būtų lygus sekimas tų, kurie tautininkams prideda maga-ryčių "laisvamanį" ir tai bu-tų juk koliojimosi žodžiu, kas suaugusiems vyrams, dargi inteligentams, nepri-tinka. Taigi mūsų pasakėme, kad abelnai toki prasi-var-džiavimai ar kolionės netin-ka niekam, bet viską mūsų ne-taikėme išimtinai Tamistos ypatai, kadangi Tamistai juk niekas negali primesti kaltę tokių besipravardžia-vimų nukalimo.

Abelnai mes į visas parti-jas žiūrime kaip į žmones, ir tuos žmones priskaitome partijoms ir draugijoms, ku-rių vardu jie veikia. Mūsų matome žmones veikiant kaip tautininkus, katali-kus, kartais ir socialistus. Prie tam dar yra veikiamas didesnių organizacijų ir ma-žesnių draugijų. Jeigu jų veikimuose nuopelnus ar prasikaltimus taikytume toms dalelėms, iš kurių anos draugijos, organizacijos ir partijos susideda (katalikai, protestonai, socialistai, lais-vamajai, paskui dar sulen-kęje lietuvių), tai tik jau būtų per daug privatiški iš-skaitymai ir jie būtų nereik-alingi. Todėl ir dabar, kuomet laisvamajai nieko neveikia savo vardu, nema-tome reikalo jų vardą dėti prie tautininkų partijos var-do.

Red.

L. G. ir L. N. Fondų reikalai.

Finansų sekretoriaus pranešimai.

Kaip jau praėitą kartą minėjau, kad visi Lietuvos Gelbėjimo ir Lietuvos Ne-prigulmybės Fondų skyriai priduo-tų man, į centro raš-tyne, visų skyrių adresus ir valdybų narius; taigi būtų geistina, kad visi skyriai tą padarytų, kuogreičiausia, nes yra užvesta tam tikra knyga ir bus vedama skyrių užrašai. Teipgi skyriams bus tuoj išsiusta nurodymai aukų rinkime ir agitacijų lapeliai. Teipgi skyriai, ar tai pašalinės ypatos, kurie turite Lietuvos Gelbėjimo ir L. Neprigulmybės (buv. Au-tonomijos) Fondų aukų rin-kimui knygeles (collector's certificate), kad stengtume-tės iki 1 d. Balandžio su jo-mis parinkti aukų, o paskui man jas sugrąžinti. Kas negrąžins iki 1 d. Balandžio š. m., tai prisiėis viešai, per laikraščius, reikalauti. Tai-gi mitinguose, susirinki-muose, ar pereinant per stu-bas visi pasistengkite iki 1 k. Balandžio kuodaugiausia parinkti aukų į LG. ir LN. Fondus ir paskui jas su pini-gais man sugrąžinti. Auka-vusiųjų ir rinkėjų vardai bus paskelbta LG. ir LN. Fondų atskaitoje. Visos rin-kėjų knygelės su aukautojų parašais ir suma pinigų pa-silikis LG. ir LN. Fondų raš-tyneje ir po kare bus pasi-qsta į Lietuvos Mokslo Drau-gijos archyvą, kad matytų Lietuvos žmonės, veikėjai, kokiais mes galimais ir ne-galimais budais darbavo-mės, aukas rinkime ir sel-pėme badaujančią, skur-stančią Europą, butent mu-sų brolius lietuvius.

Netoliausia jau Velykos. Žinoma, daugiausia tuo me-tu, prieš Velykas, mūsų žmonės rašo laiškus savo pažįstamiems, giminėms,

draugams, broliams, seserims, tėvams, juos sveikindami, linkėdami likimų švenčių, tai užprašdami į svečius, tai šiaip su įvairiais reikalais. LG. ir LN. Fondai turi išleisti tam tikrus ženklelius (markes), kurias parduoda po 5c. Ženkleliai labai gražiai padaryti, valietava spalva, viduryje mūsų emblema — vytis, augščiau žodžiai: "Neškime Lietuvai pagalbą" ir apačioje mūsų fondų inicialai.

Pas civilizuotus žmones yra įprotis ant laiško kairiojo kampo konvertuoti užpinti kokių nors labdarinčių ženklelius, paveikslus Raudonojo Kryžiaus, tai kokių nors kitų įstaigų ar mokyklų, ligoninių ir t.t. Pas lietuvius pirmiau dar tokių ženklelių nebuvo. Bet šis baidiojimas, kuri jau po visą Europą, Aziją, Afriką siaučia trejis metelius, priverstė ir mus prie labdarinčių, prie šelpimo Lietuvos. Taigi LG. ir LN. Fondų valdyba, kad kuodaugiausia aukų Lietuvai surinkus, padirbo virš paminėtų ženklelių. Jų galima nusipirkti pas mane. Vienoje knygelėje 100 markių ir kaštuoja 5 dol. Taigi mūsų veikėjams, biznieriams ir įvairiems profesionalams būtina reikalinga įgyti panašių ženklelių knygelę. Ir šiaip jau patsisidinti tu labdarinčių ženklelių. Jų galima pirkti ir už dolerį ir daugiau. Visų užsisakiusiųjų vardai bus paskelbti ir visi pinigai nuo ženklelių eis vien į Lietuvos Gelbėjimo Fondą.

J. Sekevičius, LG. ir LN. F. fin. sekr., 101 Oak st., Lawrence, Mass.

NAUJI LG. IR LN. NEPRIGULMYBĖS SKYRIAI.

Cambridge, Mass. Vasario 18 d. susiorganizavo naujas LG. ir LN. fondų skyrius. Iširašė septyni nariai ir į LN. Fondą, pasizadėjo kas mėno mokėti: 1) K. Galinauskas po 1 dol., 2) J. Gecevičius po 50c., 3) Vincas Jankauskas po 1 dol., 4) P. Lužekas po 1 dol., 5) P. Bartkevičius susyk įmokėjo 10 dol., 6) St. Jankauskas po 1 dol., 7) Juoz. Plekavičius po 25c. Valdyba išrinkta iš šių narių: K. Galinauskas pirmininku, 719 Main st., V. Jankauskas sekretorium, 139 Windsor st., St. Jankauskas izdininku, 119 Pine st., visi iš Cambridge, Mass.

Naujam skyriui velijama daug pasidaruoti Lietuvos labui ir laisvei pasekmingai ir gausiai renkant aukas.

J. Sekevičius. P. S. Kaip tik Lietuvos Gelbėjimo ir Neprigulmybės Fondo skyriai prisijungė man valdybą adresu ir savo gyvavimo rekordus, tuoj visus sunumeriuosiu, nes iki šiol LG. ir LN. F. skyriai nebuvo kontroliuojami ir knygos vedami.

J. Sek.

AUKOS.

Lietuvos Gelbėjimo Fondo skyrius. Lakštas 96. Juozas Petravičius iš Lester, Colo. per "Lietuvos" redakciją 2.00 Centralia, Ill. Per A. M. Martų A. Bublis 1.00, J. Petronaitis 1.00, J. Knošas 1.00. Smulkiais \$3.75 Viso 6.75 Buchner, Ill. Per A. M. Martų N. N. 1.00

Christopher, Ill. Per A. M. Martų J. Gerdzius 1.00, A. Barzdaitis 1.00. Smulkiais 3.25 Viso 5.25

Johnston City, Ill. Per A. M. Martaus prakalbas 15 d. Vasario davė po 1 dol.: V. Kamžura, A. Gričius, O. Kalinauskienė, M. Keturakienė, K. Gričius, P. Radzevičius, M. Alekonis. Smulkiais 4.30 Viso surinkta 11.30 Viso per savaitę 26.30 Buvo lakšte 9' 12.792.87 Viso įplaukė 12.819.17

Lietuvos Neprigulmybės skyrius. Lakštas 85.

Harrison, N. J. "Gabijos Brolių ir Seserų Draugijos" prakalbose, per F. M. Petrušionį 27.06 Brooklyn, N. Y. Tėvynės mylėtojų Draugija sulguntarimo Pittsburgho, Pa. seimui 500.00 Ned Haven, Conn. Per J. Butkų TMD. 14 kp. už 1917 metų \$10.00 New Haven, Conn. Per J. Butkų ALTS. 10 kp. narių už 1917 m. Davė po 10 dol.: A. Strielkauskas, J. Butkus, J. Noburaitis, J. Masdiunas, P. Cibulskas, K. A. Makarevičius, J. Kuncevičius, S. Cvirka. Po 5 dol.: A. Zdzinskas, M. J. Vokietaitis. S. Lonika 2.00. Viso 92.00

Cambridge, Mass. LG. ir LN. F. skyrius, per K. Galinauską: įmokėjo P. Bartkevičia 10.00, P. Lužekas 1.00, K. Galinauskas 1.00, V. Jankauskas 1.00, J. Gecevičius 50c., K. Jankauskas 1.00, J. Plekavičius 25c. Viso 14.75

Viso per savaitę įplaukė 643.81 Buvo lakšte 84 3,147.78 Viso 3,791.59 Viso per abu fon. 16,610.76

AUKOS.

Lietuvos Gelbėjimo Fondo skyrius. Lakštas 97.

SLA. IV apskritis Conn., per St. Bujanauską, New Haven, Conn. 100.00 Detroit, Mich. J. Sulca per K. Šnuolį 1.00 Elmora, Pa. Ant. Juknevičius per A. B. Strimaitį 1.00

Cambridge, Mass. LG. ir LN. F. skyrius per K. Galinauską 13.15 Viso per savaitę 115.15 Buvo lakšte 96 12,819.17 Viso fon. įplaukė 12,934.32

Lietuvos Neprigulmybės Fondo skyrius. Lakštas 86.

SLA. IV apskritis Conn., valstijos per St. Bujanauską, New Haven, Conn. 100.00 Brooklyn, N. Y. ALTS. 1 kp. nuo prakalbų Vas. 28 d. dr. Šliupo ir M. Šalčiaus per J. Ambraziejų 20.00 Detroit, Mich. ALTS. 29 kp. nariai 25 d. Vasario, kuopos susirinkime sudėjo: \$5.00 Jonas Laukonas. Po 1 dol.: J. Sulca, K. Šnuolis, A. Bacevičia, J. Vaitekunas 50c. Viso 8.50

Viso per savaitę 128.50 Buvo lašte 85 3,791.59 Viso fon. įplaukė 3,920.09 Viso per abu fondu įplaukė 16,854.41 J. Sekevičius, LG. ir LN. F. fin. sekr., 101 Oak st., Lawrence, Mass.

Naujas išradimas.

(Tąsa)

anglių suodžių (sodium carbonate), sutarpintų dešimtyje litrų vandens. Mišinys sudaroma su didele atyda, imant tikrą miera, nes kitaip sutaisius šitą vaistą, jis neturėtų veikimo. Medega turi būti labai čysta, lygiai turi būti čysti įdai ir įrankiai, vartojami prie šito vaisto sutaisymo. Šitas vaistas, po sutaisymo, yra geras dviem mėnesiam, jeigu yra laikomas tamsioje vietoje. Kitaip nustoja savo veiklumo.

Pavojingiausios žaizdos gyja greitai.

Francuziškame ligonbutyje, mieste Compiègne, kur dr. Carrel tyrinėja savo metodą, yra fotografuojamos ligonių žaizdos ir jų gyjimas. Dr. Carrelio asistentas sykį parodė karštesnį lauko korespondentui fotografijas anų žaizdų, kurios yra gydamos augščiau minėtu vaistu. Štai viena tokių fotografijų: Žaizda pasirodo reginys lyg kokios masos, susidedančios iš sutrauktų gyslų, sudraskytų mėsų, šmotelių kaulo, bet į tą viską eina gyslės raudono gumo. Ligonis atgabenta į ligonbutį tik prieš dvi dienas, tad žaizda yra apmirus ir sutinus. Žaizdos išveizda matosi tokia, kad jos paveikslą niekas nedrįstų talpinti laikraestyje, dėl lei jos baisumo. Kita fotografija parodo tą pačią žaizdą po dviejų dienų. Sutinimas jau veik pranykęs, o dėmė aplink žaizdą, kuri prieš dvi dienas buvo juodai mėlyna, jau matoma pavaldale rožinės spalvos. Praslinkus penkioms dienoms, jau matosi didelis skirtumas. Ligonio kuno išveizda, kuri pirmiausia perstatė lyg numirėlį, dabar jau perstatosi sveiką žmogų, o kunas apie žaizdą yra jau suminkštėjęs. Ligonis yra 22 metų amžiaus kareivis, tad žaizda gyja greitai. Paskutinė fotografija parodo, kad žaizdos jau nėra, nes ji užsiuta po keturių dienų. Oda užtraukta ant žaizdos duobės ir susiuta. Teip uždarius žaizdos duobę, kuomet pati jau savim veikia ir greitai sugyja. Sugijus teip kareivio kojai, nelieka net ženklo, kad koja buvo sužeista.

Jau nebaisu užsikrėtimo.

Didelės žaizdos yra užsiuvamos po 8 ar 10 dienų. Pirmiausia tokios žaizdos būdavo paliekamos atviros, kol pačios savim, su gamtos pagalba užgis. Tam imdavo keli mėnesiai laiko ir vis grėsė pavojus užsiuodinti kraujo, negero mėsų suaugimo, pritraukimo narčių ir neišgydomų kličių. Dabar jau nepajaujama rankos nė kojos dėlei kraujo užsiuodijimo, nes tam yra pagalba, jei bent kuno dalis teip būtų sužeista, kad ją nebūtų galima sudėti, sulipinti. Ligonbutuose buvo atsitikimų, kad apsiereikšdavo baisioji gangrina dėlei pripuvisimo žaizdos, - kas atsitikdavo labai tankiai, kuomet sužeistas kareivis ilgai gulėdavo mušio laukuose, tad prisimesdavo juodai-mėlynos šunvotės ir kraujas užsiuodydavo. Tokius nelaimingus ligonius atveždavo iš kitur, kur juos gydyta

pagal senosios gydymo metodos. Ir čia visi išgydyta toki ligoniai, kuomet juos imta gydyti pagal dr. Carrelio metodos, Dakino vaistą.

Diena žaizdos užgijimo.

Labiausia stebėtinoji dalis šito naujo vaisto tik dabar pasirodo. Įeikime į kiemą šito paprasto Amerikos "kaubojo" ir pamatykime šiądien jį esant geru matematiku. Kada sužeistas pacientas gulė ant operacijos stalo, pirmiausia mieruojama jo žaizdos didumas. Tas daroma ne persitikinimui žaizdos didumo, bet geresnės gydymo pasekmės. Kartą buvo toks atsitikimas: Doktoras Carrel buvusiam "kaubojui", Lecomte du Nony pasakė, kad jam rodosi, jog tarpe didumo žaizdos, gydomojo amžiaus ir laiko išgyjimo, turi veikti matematiškas budas. Du Nony tuojaus ėmėsi prie darbo, kad apskaitliavus. Ir patirta, kad trėčia ar ketvirtą dieną po žaizdos išmazgojimui Dakino vaistu, žaizda pradeda gyti. Jis pradėjo savo skaitliavimą nuo gydymojo ligonio amžiaus ir jo žaizdos gilumo. Visą patyrus, patikrinta, kad suliginus daugelį atsitikimų su praktika, pasirodė, kad sužeistajam esant amžiuje tarp 20 ir 30 metų, žaizda greičiau gyja (nežiurint į sudėjimą ir ateitį sužeistojo), negu sužeistajam turint amžiaus tarp 30 ir 40 metų. Kol prieita prie paprastos algebrės formulos, kuria gali vaduotis kiekvienas chirurgas, turėjo jis atlikti matematišką darbą, kurs labai greit gali "sumaišyt galvą" paprastam matematikui. Palyginimas vienok tos formulos su praktika, yra labai lengvu. Kiekvienam pacientui užbraukiama raudonu rašalu brūkšnelis, pagal kurių turi būti vedama gydymo metoda. Teip daroma bėgyje 5-8 dienų, po žaizdos išmazgojimo. Tokiu būdu galima permatyti dviem mėnesiais pirmiau, kada žaizdos krantai susilies. Vėliaus, kiekvieną dieną brūkšneliai jau pažymimi sulgy žaizdos gilumo, juodu rašalu ir pagal tuos brūkšnelius atliekama gydymo pareigos. Abeji brūkšneliai turi sutikti. Jeigu juodasis brūkšnelis skiriasi nuo teoretinio brūkšnelio, tada aišku, kad kas nors yra netvarkoje ir tada imamasi prie kličių suradimo. Gali būti kame perdidelis suveržimas, gal perdidelis kompresas, o gal kur šmotelis sutersto audinio yra žaizdoje. Paprastai tokiam atvejuje kas nors surandama, kuomet gi žaizdos krantai artinasi vienas prie kito, ką galima patemyti anos brūkšneliais pažymimos linijos, tada daktaras ligoniui gali nuspėti dieną žaizdos užgijimo.

Išradimas profesoriaus Simpsono.

"Naudokite spindulius", o džiaugisitės jaunyste per šimtą metų", sako profesorius W. Simpson, išradėjas naujų spindulių. Profesorius Simpson baigia dirbti aparatą, kurs gamina balzganą elektros rėkų debesį. "Turi tamista pavostu lankytis lietuvių grinciose..... Man ei-

ILGU.

Ilgu čia gyventi
Be tavęs, matute,
Manęs ne atlanko
Brolis nė sesutė.

Ilgu, nes negirdžiū
Lietuvos dainelių,
Nematau grožybės
Lietuvos girelių.

Negirdžiū paukščių
Ką saldžiai čiulbejo,
Ir savo dainelėmis
Girelę zavėjo.

Ilgu, nes nematau
Lietuvos kraštelių,
Nematau tėvelio,
Jo sunkaus vargelio.

Nematau kur žuva
Lietuvos berneliai,
Negirdžiū kur rauda
Senieji tėveliai.

Neatjaučiu skausmą
Mazučių vaikelių,
Kurie žūst' varguose
Be savo tėvelių.

Jų sunkaus vargelio
Nėra kam atjausti,
Nėgi prie širdelės
Mazučius priglausti.

Ilgu, nes negaunu
Nuo tėvų žinėlės,
Nežinau kur vargsta
Broliai ir seselės.

Į gimtą šelę
Kad galėč' sugrįžti,
Vargdienių širdelę
Galėč' suraminti.

Iš savo svajonių
Šitą apsakycia,
Gal žuvusių viltį
Aš jiems sugrąžina.

Vyturėlis.

KAD GALĖČIA

Į brangią tėvynę,
Kad galėč' sugrįžti,
Gimtinį namelį
Galėč' aplankyti,

Atradęs savuosius,
Meiliai pasveikindamas,
Savo širdies skausmą
Aš jiems apsakycia:

Kaip svietur yr ilgu,
Kaip sunku kentėti,
Ilgu, nes tėvelių
Negali regėti.

Nežinau kaip šiądien
Jie tenai gyvuoja,
Gal varguos paskendę
Vien tiktai dejuoja.

Kad galėč' Lietuvą
Aš dabar išvisti,
Kaip vargsta lietuviai,
Galėč' pamatyti.

Aš plieno plunksnele
Kad galėč' valdyti,
Lietuvos vargelį
Galėč' aprašyti.

Kaip rauda sesutės,
Galėčia girdėti,
Graudingą dainelę
Galėčia sudėti.

Kad galėč' į karės
Laukus aš nuvykti,
Gal savo brolelį
Galėčia matyti.

O gal ne atrašcia
Brolelio tenai,
Gal šaltuos kapuose
Išsis amžinai.

Galėč' nors jo kapą
Tada atlankyti,
Savo širdies skausmą
Tenai nuraminti.

Vyturėlis.

J. Gailutis

Dienų užrašai

(Tąsa)

prisijūreję nuo suaugusių, kaip jie darydavo, tai paskui mes juos pamėgdžiojome. Iš tų laikų dar ir dabar atsimeu vieną draugą Kastantą Z., kurs gyvena Pittsburg, Pa. Kiti irgi gyvena Amerikoje, tuli iš jų jau turi po kelis vaikus. Iš visų tų tik aš ir K. Z. dar neturime šeimynų, o kiti jau mus pralenkė.

18 diena Vasario. Šiądien gavau laiškelį, kuriame mane kviečia ant ateinančio nedėdienio į svečius. O aš teip nemėgstu lankytis lietuvių grinciose..... Man ei-

nant pro šalį lietuviams apgyventų namų, net pakrečia, kaip išgirstu armonikos balsą ir gyventojų nežmoniškų šukavimus, o jau vidun įėjus, tai net plaukai ant viršugalvio stoja, vien išgirdus nešvarias kalbas. O labai tankiai tenka girdėti jaunimą kalbant tokias blevyzgas. Į tokę grincią atsilankius ir joje pabuvus porą minučių, laikas išrodo keliomis valandomis. Labai nuobodu. Nors čia ir nesvarbu, bet gali būti pavyzdžiū, kaip jauna pora, vos 2 savaitės po sutuoktvių, teip kalba, kad iš šalies klausant, nežinai žmogus kur ausis ir akis padėti. O dar kiti kad ir ne pliauskia, tai ir tų kalbos klausant, ima miegas. Nu kur čia neims girdint, kaip ve, kalba mūsų žmonės: "Bobu, dziedu, mano boba, mano dziedas, mano paci" ir tam panašiai. O ar ne pritingamiaus butų kalbėti: — Moteris, vyras, mano moteris, mano vyras. Jaunieji tarp savęs kalbėdami sako: — Tu, tavo, duok man, atsitruk ir t.t. O daug dailiau skambėtų, ir patiems ir iš šalies klausantiems butų daug mieliau, kuomet butų vartojama žodžiai: — Jūs, jūsų, meldžiū, tamista, atleiskite ir t.t.

19 diena Vasario. Dienos jau daug ilgesnės, linksnės ir smagesnės. Gėrintis jų smagumu, su J. S. Luk. apėjome veik visą miestą, kalbėdamės apie lietuvių ir lietuviškus laikraščius. J. S. Luk. yra iškalbus vyras, tai aš jį raginau rašinėti lietuviams apgyventas vietas ir lietuvių raginti rašyti prie SLA. ir TMD. Jis priėmė mano pasiūlymą, bet išsireiškė, kad jis mėgsta geriau agituot už TMD.

Vėlyvu vakaro laiku mudu persiskyrėme. Aš ėjau namo, o jis su savo reikalais nuėjo į unijos kanceliariją. Parejęs aš namo rašau "Tarkai" juokus ir kitiems laikraščiams šiaip žinutes iš mūsų miestelio. O, kaip man mintis ir nervas gadina šeimyninkės vaikai! Rėkia visokiais balsais, barškina..... Kad kaip nors greičiau sulaukčia šiltesnių pavasario dienų, kurioms patar naujant, galėčia atrasti sau ramę vietą savo mįslims ir darbui!

20 diena Vasario. Šiądien neteko su nieku susieit, tad turėjau progą pamislyti apie savo gyvenimą. Jau du mėnesiai šių metų baigiasi, o mano gyvenimas nėra nė kiek geresniu už pernykštį gyvenimą. Tie patys vargai, tos pačios rūpestys, o kaip kada dar ir naujos atsiranda. Kiekvienas žmogus, gyvendamas, turi kokią nors viltį, laukia geresnės ateities, o vis kaip skursta, teip skursta. Bet ką darysi? Geriausia žmogui visuomet būti linksmam. Pažiūrėkime į žmones, o pamatysime, kad visi jie turi savo rūpestis, bėdas, tik nevisi jas vienodai supranta. Vienam skauda galvą, tas kencia tyliai, o kuomet kitam teip pat suskausta galvą, tas jau verkia, rėkia, pyksta. Kiti mėgsta eiti kitiems skūstis savo varguos. O pamislijus gerai, rodosi, kam tas reikalingu, juk tų vargų niekam netruksta, visi jų turi pilnai. Suraminimas irgi ne pas visus lygus: vieni žmogų nelaimėms gelbsti, guodžia, o kiti iš svetimos nelaimės juokiasia, džiaugiasi, dar kiti tik ranka numoja ir viskas. Mokinkimės kęsti savo varguos tyliai, be pasiskundimų kitiems, nes visiems jų netruksta ir kitiems mūsų vargai nėra jokia naujiena.

21 diena Vasario. Paskaitęs "Vienybės Liet." 8 numerį straipsnį "Apie lietuvių nykimą Mažosioje Lietuvoje", sakau, kad lietuvių nyksta netik Mažosioje, bet ir Didžiojoje Lietuvoje ir Amerikoje. Gerai mylinčius Lietuvą tėvynainius, giltinę greitai pjauna, o likę, gyvi budami, vienas kitą skriaudžia, tarp savęs vaidinasi, bylinėjasi, o dar kiti viską palikę, bėga svietur, lyg norėdami tuomi pakeist lietuvių vardą. O tartum iš dangaus pats Dievas šaukia: "Lietuviai! Jūs esat vienas motinas vaikiai, kodėl jūs vienas kitą nemylite, kodėl pas jus nėra meilės ir vienybės? Jei jūs nenorite to pasimokinti nuo žmonių, tai pasimokinkite nuo skruzdžių!"

Turime viltį, kad tarpe lietuvių kuomet nors išnyks nesutikimai ir neapykanta, o užviešpataus meilė ir vienybė. Juoksas iš mūsų jaunesnė gentkartė, sakydama: "Keli desėtkai metų atgal, gyveno 3 milijonai lietuvių, kurie gyveno nesutikime ir neapykantėje". Nu ir kam mes teip gyvename?

22 diena Vasario. Spaudžia širdį pamislijus apie savo gyvenimą. Gamta priverčia žmogų susigrądinti. Mes tankiai žingeidaujame, kada ateis tas laikas, kada nereiks liudėti. Kada tas užgims, kurs iš nuliudimo mus paluosus. Jūs visi juokiatės, o aš jaučiuosi kaltu, nes niekas ne atjaucia mano darbui, prie kurio aš pralei-

(Toliaus bus)

VIETINĖS ŽINIOS

Savaitinis Kalendorius

Kovas.

17 S. Patricias
18 N. Gabrieliaus 4 N. G.
19 P. Juozapo
20 U. Joakimo
21 S. Benedikto
22 K. Povylo
23 P. Ottono

Rado bombą. Union sto-tyje, pereitą subatą, šlavi- kai rado bombą padėtą vy- rų palaukimo kambaryje. Bomba buvo suvyniota į va- tą ir į dvi popieras. Knatas buvo ne uždegtas, kas paro- do, kad ją kas nors vežėsi kur toliau, tik užmiršo pasi- imti. Bomba chemikams išegzaminavus, pasirodė, kad ji susidėjo iš 8 svarų ek- sploduojančios medagos, kurios užtenka sugriovimui ir tvirtiausio mūro.

Susitvėrė Choras. Susi- tvėrė, rodosi, iš 16 ypatų vy- rų choras, kurio mokytojam yra p. Kramp, kurs yra mo- kytojam CLT. Choro. Taigi dabar clevelandiečiai turi net 4 choras. L. Vyčių cho- ras, CLT. choras, Myrtos choras ir naujasis vyrų cho- ras, kurio vardas mums dar nežinomas. Tokiu būdu Clevelando lietuviai savo chorų skaitlium pralenkia ir garsųjį Brooklyną.

Rengia paskaitas. TMD. kuopa ateinančiam nedė- dienii rengia paskaitas, kurios atsibus Popovičo salėje. Paskaitą skaitys "Dirvos" redaktorius V. S. Jokubynas, temoje "Lietu- va ir karė". Prie paskaitų vakarėlis bus pamargintas ir deklamacijomis.

Airių šventė. Šią subatą diena šv. Patricias, yra svarbi airių šventė. Tą die- ną kiekvienas airis, neski- riant tikybos nę pažiūrų, dė- vi žalią ženklėlį pavidale do- bilo lapo arba šiaip žalią raikštuką. Tą dieną airių bažnyčiose atsibuna iškil- mingos pamaldos, o draugi- jos rengia prakilnius vaka- rus, su programais, visoje Amerikoje.

Nelaimingas pasivaikščio- jimas. Pareitame nedė- dienijje, kuomet putė pava- sarinis vėjas prie tempera- tūros 60 augščiau zero, p. L. Richards su savo motere nu-ėjo pasivaikščioti ant ledo ties Euclid Beach, kur nu-ėjus apie 1000 pėdų nuo krašto, aplūžo ir pateko į šaltą vandenį. Ilgai vande- nyje jie kamavosi, kol pa- ežeriui vaikščiojanti žmonės išgirdo jų šauksmą ir su di- deliu vargu juos išgelbėjo. Abudu nusiūsta į šv. Jono ligonbutį.

Sako, kad pabrangs. Gat- vekarių kompanijos valdi- ninkai apreiškia miesto kon- selmonams, kad su ateinan- čiu pavasariu pabrangs pa- sažierių važiojimas. Už 25c. bus parduodama 7 bilietai ir 1 centas bus imama už transporto bilietą kuomet dabar už 15c. gaunama 5 bi- lietai ir už vieną centą trans- porto bilietas. Tikimasi kad kompanija, norėdama įvesti tokias permainas, susilauks daug nemalumo iš gyven- tojų pusės.

Nepaprastas prisipažini- mas. Prieš teisėją Vickeri- pastatyta Andrius Jaku- bowski, gyvenęs po No. 3617 prie E. 75 gatvės, 21 metų vyrukas, kaltinamas nužudyme įnamio St. Bro- zowski. Teisėjui pakiau- sus, ar jis jaučiasi kaltu da- romuose jam užmetimuose, Jakubowski nusišypsojęs, su linksmu veidu, atsakė: "Teip, aš esu kaltas." Tei- sėjas nusistebejęs iš tokio nepaprasto prisipažinimo ir kaltinamojo linksmumo, pa- sakė: "Gerai, mes apie tai pasikalbėsime už kelių die- nų."

Kiaušiniai vėl pabrango. Viskas keičiasi ir eina atbu- lon pusėn. Paprastai buda- rų pavasarin kiaušiniai at- pinga. Dabargi visai kas ki- ta. Pereitą savaitę Cleve- lande kiaušinių tuzinas buvo 31-35 centų, užvakar jų pre- kė pašoko 4 centais ir dabar jau už tuziną reikia mokėti 35-39 centai. Kiaušinių pirk- liai sako, kad dabar gavėnio je žmonės labai daug valgo kiaušinių, todėl jie pabran- go, nes vištos nespėja pridė- ti.

Skundžia miesta. J. H. Reichard, gyvenantis po nu- meriu 1544 prie E. 66 gat- vės, teisman įnešė skundą prieš miestą reikalaujamas 10,000 dolerių atlyginimo už tai, kad miesto darbininkai, miesto kapuose Highland Park Cemetery, kasdami duobę palaidojimui lavono, sugadino jo tėvo kapą, su- lauzę grabą sulamdė lavoną. Už tai reikalaujama atlygi- nimo 10,000 dolerių.

Mokina gyvenimo. Dėlei brangumo valgių produktų, ypač bulvių ir daržovių, mie- sto gyventojai galvoja, kad sulaukus pavasario, reikia daržais paversti kad ir ma- žiausius sklypelius tuščios žemės, kuri randasi prie namų, užsodinant daržovė- mis ir bulvėmis. Tą mintį remia ir laikraščiai, paduo- dami plenus, kaip prirengti daržus, kaip sudaryti ežes ir sodinti daržoves. Ikišiol mažai kas rengė daržus, tad daugiausia atliekama prie namų žemė stovėjo be jo- kios naudos. Priespauda- mat mokina gyvenimo.

Ir žydai švenčia nedėdie- nį. Paprastai žydai švenčia savo šventes savo dienomis, bet Clevelande yra žydų re- formatorių, tad tie savo šventes švenčia nedėdie- niuose. Pareitame nedė- dienijje jie šventė "purimą", o ateinančiame švęs karalie- nę Esterą.

Daugiau mirčių. Visame Clevelande, pereitą savaitę nuo pneumonijos mirė 42 žmonės. Tą pačią savaitę pereitais metais mirė nuo pneumonijos tik 26 žmonės. Taigi šiais metais nuo pneu- monijos mirtis yra beveik dviguba. Per metus laiko Clevelande mirė nuo pneu- monijos 230 žmonių.

Redakcijos Atsakymai

Murphy. Dalykas nes- varbus, nesunaudosime. Pa- rašykite mums svarbesnių žinučių iš vietos lietuvių gy- venimo.

P. S. Mintis labai neaiški. Norint Tamistos raštelį su- naudoti, turėtume visai kitą

parašyti jo vieton ir tada Tamistos minties visai ne- liktų. Meldžiame rašinėti vienok tankiau, o tokiu bu- du prasilavinsite straipne- lių rašyme.

St. Marksui. Už raštelį aciū, bet juomi nepasinau- dosime, nes frazomis ne už- siimame.

Pataisome klaidą. 10 nu- meryje "Dirvos", vietinėse žiniose, paminėdami atsibu- vusę vakariene namuose p. Zvaskio, paminėjome ten buvusį p. Baranauską, kaip CLT. Choro pirmininką. Tame įsiskverbė klaida, nes to vieton, turėjo būti pasa- kyta — pirmininkas LD. Sa- ryšio. CLT. Choro pirmi- ninku yra p. V. Kiveris, kurs toje vakariene nedalyva- vo.

Geriasi vaistai nuo viso- kių ligų galima gauti su ge- riausiais patarimais tik Usevičiaus Aptiekoje, 1172 E. 79-th St., Cleveland, O. Bell Rosedale 2417 Cuy Princeton 1539-R.

Vaclovas Gilevicius, iš New Bri- tain, Conn. "Dirvos" keliaujantis agentas, 17 d. Kovo lankysis užra- syndamas "Dirvą" Bridgeporte ir New Haven'e Conn. Valstijoje. Todėl, kur jis atsilankys, galite drąsiai pas- jį užsirašyti "Dirvą" ir užsimokėti prenumeratą. "Dirvos" Administracija.

Jau purienai žydi

Pirk pavasarinus moteriškus cootus, sijonus. (skirts) jakes ir skrybeles. Skrybeles mes papuosiame dykai.

Teipgi didelis pasirinkimas vyriškų marškinių nuo 1 dol. iki 5 dol. Marškinių spalva neatsimaino, nes mes gva- rantuojame apmainydami ant naujų. Kaklarščiai (nektai- zos) velykiniai po 25c., 50c. ir 75c. bus rodomi languose iki Velykų.

ZITKEVICZ & PALONIS

2012 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

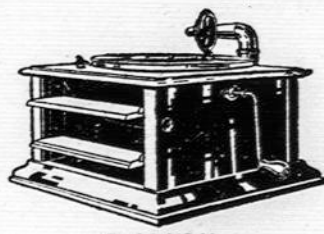
Tel. Cuy. Central 7622 R.

Iškirpk šį kuponą ir atnešk į mūsų krautuve, tai pirkdamas ką nors gausi trigubas stampas. Tas kuponas geras tik utarninkais.

Nusipirk Gramofoną

o turėsi viso pasaulio muziką savo namuose

KODĖL VISOS SVETIMTAUCIŲ IR ŠVIESNĖS LIETUVIŲ SEI- MYNOS JAU ĮGYJO TĄJĄ MUZIKĄ? TODEL KAD JIE GREIČIAU SUPRATO JOS VERTĘ IR SVARBĄ.

Prekė \$15.00

Prekė \$25.00

Prekė \$35.00

Prekė \$50.00

Prekė \$50.00

Jie suprato, kad nuolatinė mu- zika stiprina ir tobulina žmogaus dvasią, švelnina jausmus ir tuomi didina žmoniškumą.

Jie suprato, kad jų vaikai nuo pat dienu kudykystės, augdami to- kiose aplinkybėse, kur yra kasdiena girdima garsiausių pasaulio kom- pozitorių muzikaliski tvaryniai, iš- augs, jei ne muzikais, tai bent ki- tais dvasios milžiniais, vadovai silp- nesnių, kurie guodos tautą ir klos kelią žmonijai prie šviesnės atei- ties.

Pagaliaus, jie suprato, kad tu- rint tokią muziką savo stuboje, mo- tinoms su dukrelėmis nereikės teip tankiai vaikščioti miestan ant tea- trų ar operų, kur kiekvienas vaka- ras lėšuoja apie porą dolerių, o tē- vų sumažės bereikalingi žygiai kar- čiamosna.

Ir galiaus jie suprato ir tą, kad jauni jų sunus, esant stuboje toki- ai muzikai, neturės laiko stovėti ant kampo ir studijuoti tą amerikonių pradinę kriminalę mokyklę.

Todėl pirkite jį, vien tik dėl to pirk ir Tamistą.

Geraiusia yra tokia muzika

Columbia Grafonola

Jas galima pirkitsu mažu įmokėjimu ir ant len- gviausiu įmokėjimu.

"Dirvos" Krautuveje

2004 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

Teipgi mes turime visą rinkinį lietuviškų ir kitokių rekordų. Prisiųsk už 2c. stampą, mes pri- siųsime lietuviškų rekordų katalogą.

Krajava Pirtis

Jeigu nori taip, kaip Lietuvoje puikiai išsivynoti karštame gare su vanta, tai atsilankyk į mūsų PIRTĮ

Atdara koją dieną nuo 12:00 dienos iki 12:00 nakties, suatoma per istigą malti. Served del moterų.

Galima susikabinti lietuviškai, lenkiškai ir rusiškai. Taip pat statoma laukia.

A. SOGOLOWITZ, 2547 E. 38 GATVĖ, Arti Woodland, Central 2556-W

GERAS PAVYZDIS

Kelis tamista žinai namus tokius kaip šitie, turinti pasilsio vietą, po apsauga banko knygtės? Diena po diena amis trumpyn ir sveikatos spē- kos menkyn. Nėra tas ką mes uždibame, bet yra tas, ką mes sutaupina- me. Žmogus daug draugų gali turėti, bet nieks negali suprasti, kad nėra nieks teip greitas pagalbos reikale, kaip taupymo bankos knygelė. Delto taupymas yra geriausiu draugu, nes reikale greit pagelbsti.

Teipgi mūsų Banka moka (5) penktą nuošimtį.

THE ST. CLAIR AVE. SAVINGS & LOAN CO.

2006 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

Užtvirtinta 1914 m. per Valdžią Ohio Valstijos.

KAPITALAS \$100,000.00

Atdara nuo 9:00 Valandų Ryto iki 9:00 Valandų Vakare

ŠOKIŲ MOKYKLA

PROF. KLIMAVYČIAUS

3704 SUPERIOR AVENUE 7 ARPE E. 36 IR 38 GATVĖS

Vyrams \$4.00 Merginoms \$2.00 už

10 LEKCIJŲ.

Lekcijos atsibuna kas penktą dieną ir Pėtnyčios vakarais

nuo 8:00 iki 11:00 valandų.

Vaikinai ir Merginai kurie norite dailiai išsilavinti šokis šokti, tad atsilankykite į visuotinę vietą, o mes gvarantuojame, jog išmąsime visokius šokis ir trump- pa laiką besikurtumo, ar juna, ar sena. TEL. CUY. CENTRAL 7622-R

T. NEURA BUČERNĖ IR GROSERNĖ

Daugumas mūsų lietuvių iki šiol negalėjo pas mus atsilankyti dėl tolimo atėjimo. Bet dabar mes, norėdami kuogeriausiai patarnauti, pra- dėjom visokius ordais pristatyti į namus. Galite įduoti ordierius per mūsų važiuotoją ar atsiamkne į mūsų krautuve. Mes visados stengsi- mės sanžiningai patarnauti mūsų kostomerius. Prekes darysime kuoe- miausias, tavorą duom kuogeriausį. Brangūs broliai ir seseris nepa- mirskite mūsų krautuve. Ateikite ir pabandykite, o tasyk persitikrin- site, jog ką šnekų įgyva tiesa.

2041 HAMILTON AVE.

Cuy. Central 1781-L

VELYKOS ARTI!

PO VELYKŲ PRASIDEDA BALIŲ BEI TEATRU

SEZONAS

O AR TURĖ NAUJĄ SIUTĄ APSIREIDYTI?

Mes davame tik naujausios mados gražiai pritaik- tyti drabužius. Todėl užsideriookit pas mus.

J. P. GARMUS,

KOSTUMERSKAS KRIAUCIUS

1328 St. Clair Avenue. Antros lubos.

SUSIVIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

ISTEIGTAS 1886 METAIS

Kapitalas : Sausio, 1917, \$245,000
Pomirtinių išmokėję ... \$22,715
Ligoje pašalpu ... \$52,813

Moka pomirtinių \$150, \$300, \$600
ir \$1,000. Moka ligoje pašalpos—
\$6.00 \$9.00 ir \$12.00 savaitę.

ŠELPIA Našles, Našlaičius, Moksleivius, Politiskus Kanki- nius, Imigrantus ir remia visus prakilnius lietuvių tautiš- kus ir kulturiškus reikalus.

ŽMONIŲ apšvieti leidžia savitraščių „TEVYNE“ su ilius- truotu mėnesiniu priedu Moterims ir Vaikams, ir nariai tą gauna dovanai. Leidžia kningas, kurias nariams duodama už pusę kainos.

SUSIVIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE yra seniau- sia, didžiausi ir tvirtiausia apdraudės, pašalpos ir kultūros organizacija. Kuopos yra visuose miestuose. Norėdamas prisirašyti, kreipkis prie vietinės kuopos, arba norėdamas pla- tesnių informacijų, rašyk pas Centro Sekretorių, šiuo adresu:

A. B. STRIMAITIS

307 WEST 30TH STREET, NEW YORK CITY